



BRIEF ONDERTEKENEN

Datum
11 maart 2026

Onze referentie
2026- [REDACTED]

Aan Minister van Werk en Participatie

nota

Nader rapport en wetsvoorstel Baz aanbieden aan KabKon
ten behoeve van aanbidding TK

Bijlage(n)
2

Aanleiding

Op 13 maart 2026 is de ministerraad akkoord gegaan dat u via het Kabinet van de Koning het wetsvoorstel Baz aanbiedt aan de Tweede Kamer. Daarmee is het wetsvoorstel gereed voor indiening.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met het wetsvoorstel aanbieden aan het Kabinet van de Koning? Zo ja, dan wordt u verzocht de (gewijzigde) memorie van toelichting bij het wetsvoorstel, en het nader rapport te ondertekenen.
- De Koning is van 23 tot en met 27 maart afwezig. Het Kabinet van de Koning heeft aangegeven dat stukken uiterlijk 19 maart voor 12.00 bij het kabinet moeten zijn aangeleverd. U wordt daarom geadviseerd om **uiterlijk voor 11.00 van 16 maart** de stukken te ondertekenen.

Kernpunten

- Het Kabinet van de Koning zorgt ervoor dat het nader rapport en het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer wordt ingediend.
- Na aanbidding aan de ministerraad zijn enkele kleine redactionele wijzigingen in de toelichting bij het wetsvoorstel aangebracht.
- Sociale partners (incl. zzp-organisaties) zijn op de hoogte gebracht dat het wetsvoorstel aan de Kamer wordt aangeboden.
- Bijgevoegd zijn ook alle adviezen en uitvoeringstoetsen die gedaan zijn bij het wetsvoorstel, inclusief relevante beslisnota's. Deze worden gelijktijdig met het wetsvoorstel en nader rapport openbaar.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Nader rapport Baz	Ondertekenen en doorgeleiden naar Kabkon	
2	Wetsvoorstel Baz	Memorie van toelichting ondertekenen en	

--	--	--	--

Datum
11 maart 2026

Onze referentie
2026-



Aan

Minister van SZW

nota

Grote punten AOV zelfstandigen september 2023

TER BESLISSING

Datum
12 september 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Bijlage(n)
0

Aanleiding

Bij de uitwerking van de verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen (AOV-Z) moeten nog enkele grote inhoudelijke keuzes gemaakt worden, die ook gevoelig liggen bij stakeholders. Die keuzes worden in deze nota beschreven. Conform uw suggestie omvat dit keuzes waarvoor we de beleidsopties nog niet volledig hebben uitgewerkt en uitgediscussieerd met stakeholders, zodat u vroegtijdig kunt meedenken en richting geven.

Geadviseerd besluit

Ter bespreking en vervolgens ter beslissing

Kernpunten

Voor de verdere uitwerking is van belang dat we snel keuzes maken t.a.v.:

1. Het arbeidsongeschiktheids(AO-)criterium en de bijbehorende claimbeoordeling en uitkeringssystematiek;
2. De precieze vormgeving van het wettelijk kader voor de opt-out:
 - a. voor nieuwe gevallen vanaf inwerkingtreding;
 - b. voor bestaande gevallen (overgangsrecht);
 - c. Marktgevoelige informatie
3. De precieze vormgeving van de stabiliteitsbijdrage van privaat verzekerden.

Toelichting

Ad 1. Het arbeidsongeschiktheidscriterium en de bijbehorende claimbeoordeling en uitkeringssystematiek.

De Stichting van de Arbeid (StvdA) heeft in 2020 advies uitgebracht over de vormgeving van de AOV-Z. Qua AO-criterium en claimbeoordeling sluit dat zoveel mogelijk aan bij de WIA. Dat betekent: een procentueel inkomensverlies als AO-criterium, en in de kern de WIA-claimbeoordeling als methode om dat inkomensverlies vast te stellen. Dit is voor UWV een arbeidsintensieve AOV-Z die UWV voorlopig niet uitvoerbaar acht gegeven de bestaande uitvoeringsproblematiek (tekort verzekeringsartsen). Daarnaast is de WIA-uitkeringssystematiek naar ons idee onnodig complex voor de AOV-Z, en worden er diverse 'hardheden' in de WIA ervaren die we idealiter voorkomen bij de vormgeving van de AOV-Z.

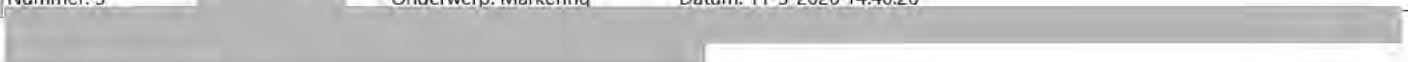
Ook als het om mini-mum uitkering gaat?

al wel 3 jr... en nog voor SER met CA en april huis en PA
↓
Shen hier dan nog aan?

dat moet soveel mogelijk / doorgepalen

Overzicht van opmerkingen bij [OPENBAAR MAKEN] beslisnota's Baz.pdf

Pagina: 1

 Nummer: 1		Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:42:11
 Nummer: 2		Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:42:19
 Nummer: 3		Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:40:26
			

Om deze redenen hebben wij afgelopen zomer met UWV gewerkt aan twee scenario's voor het AO-criterium, de claimbeoordeling en uitkeringssystematiek. Die hebben we getoetst aan de eerder aan de Kamer gecommuniceerde criteria *uitlegbaarheid, betaalbaarheid en (tijdige) uitvoerbaarheid*:

Datum
12 september 2023

Onze referentie
2023-[REDACTED]

1. Een 'WIA-light'-scenario;
2. Een 'drempelfuncties'-scenario.

Het 'WIA-light'-scenario

Dit scenario blijft zoveel mogelijk in lijn met de uitwerking van het advies van de StvdA. In dit scenario blijft het AO-criterium gelijk aan dat in de WIA: een procentueel verlies aan verdien capaciteit van ten minste 35%. De arbeidsdeskundige van UWV stelt dit vast aan de hand van CBBS nadat iemands functionele mogelijkheden in kaart zijn gebracht door de verzekeringsarts.

*gaan we die nu
ook van 2 gebruiken?*

We stellen een versimpelde uitkeringsstructuur voor t.o.v. de WIA:

- Geen onderscheid duurzame/niet-duurzame arbeidsongeschiktheid;
- Geen fasestructuur a la de loongerelateerde/vervolgfase in de WGA;
- Werkhervattingsprikkel door gedeeltelijke verrekening van inkomsten, vergelijkbaar met de WIA;
- Net als in de WIA een extra werkherattingsprikkel voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten, maar zonder de als 'hard' ervaren discontinuïteit in de uitkering.

Deze uitgangspunten hebben we in onze nota van begin juli aan u voorgelegd en op 10 juli jl. met u besproken (bijgevoegd als bijlage 1, noot: de datum van 19 april op die nota is onjuist). In bijlage 2 vindt u de nadere uitwerking van en toelichting bij de voorgestelde uitkeringsstructuur, op basis van onze huidige inzichten, en hoe zich dit verhoudt tot de huidige WIA. Hoe we precies omgaan met de verrekening van inkomsten kan nog gefinetuned worden als we een andere balans willen tussen eenvoud, arbeidsaanbodprikkel, hoogte van de uitkering en mate van afwijking van de WIA en andere regelingen.

✓

Het 'drempelfuncties'-scenario

Dit scenario wijkt sterk af van het advies van de StvdA: het kent een wezenlijk ander arbeidsongeschiktheids criterium. Het relatieve verlies aan verdien capaciteit is niet langer relevant; er wordt alleen nog gekeken of je nog het wettelijk minimumloon (WML) kunt verdienen of niet. Dit geeft een 'binaire' uitkomst: je bent of arbeidsongeschikt, of niet. Hoge en lage inkomens worden langs dezelfde lat gelegd; je oude inkomen is niet relevant voor de uitkomst. De belangrijkste implicatie is dat bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid er geen recht zal zijn op een uitkering (omdat nog WML verdiend kan worden). De groep die recht krijgt op een uitkering is dus kleiner dan in het 'WIA-light scenario'. Ter indicatie: circa 15% van de WIA-gerechtigden valt in de categorie WGA35-80 en zou in dit scenario geen uitkering krijgen.

We voorzien in dit scenario een nog simpelere uitkeringsstructuur:

*ook als je rechts 70-80% gaat?
en bv al het boven wml zat?
bv je kunt nog 50% werken op wml
→ toch ook 50% wml uitkering?*

*Deel
100*

*heel elegante
oplossing
Dit is het in
de afname
blijken*

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Bespr/Toel

ook bij 10%? of zelfs 50%?!

- Als je arbeidsongeschikt bent, ben je in dit scenario per definitie volledig arbeidsongeschikt en krijg je dus altijd een volledige uitkering van 70% van je uitkeringsgrondslag;
- Inkomstenverrekening tegen vast percentage van 70%.

Datum
12 september 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

In de bijlage vindt u de nadere uitwerking van en toelichting bij dit scenario, en worden beide scenario's tegen elkaar afgezet en ook vergeleken met de huidige WIA.

Overwegingen bij deze scenario's

Met het drempelfunctiescenario hebben we een 'outside the box'-optie die in beginsel goed scoort op de criteria uitlegbaarheid, betaalbaarheid en (tijds) uitvoerbaarheid. Het is simpel en inzichtelijk wanneer je recht hebt op een uitkering en hoe hoog die zal zijn. Doordat er in dit scenario geen gedeeltelijke uitkeringen zijn voor (voormalig) hogere inkomens die nog WML kunnen verdienen, is ook de premie lager: circa 7% versus circa 8% voor het 'WIA-light'-scenario. Tot slot schat UWV dat dit scenario substantieel minder capaciteit van verzekeringsartsen kost doordat iemands functionele mogelijkheden in minder detail hoeven te worden vastgesteld. Inhoudelijk zien wij voordelen van dit scenario, tegelijkertijd zien wij dat het gepercipieerd kan worden als 'een hoge drempel' om een uitkering te krijgen.

Maar hoe met gedeeltelijke uitk. en lagere inkomens?

Bespr.

Wij en/of wn?!

Ons beeld is dat er onder sociale partners geen draagvlak is voor een dergelijke fundamentele breuk met de WIA-systematiek. Ook zelfstandigenorganisaties twijfelen over de implicatie dat er geen uitkering is bij gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid (in die situaties waar iemand nog WML kan verdienen), ook al staat daar een lagere premie tegenover. Private verzekeraars tenslotte hebben ook bedenkingen bij dit scenario: zij vrezen een te sterke scheiding tussen hoge en lage inkomens qua publieke/private verzekering, met risico's voor de stabiliteit en geloofwaardigheid van de hybride markt (via een te hoge stabiliteitsbijdrage, zie ook verderop). Wij delen het beeld dat de opt-out in dit scenario relatief aantrekkelijker wordt voor hogere inkomens (zie ook bijlage 2), maar kunnen vooralsnog niet inschatten of daarmee de hybride markt problematisch wordt.

heel goed begrijpen idd!

Qua timing vinden wij het tot slot lastig om het drempelfunctiescenario voor te stellen vooruitlopend op OCTAS. Hoewel we niet weten waarmee OCTAS gaat komen, kunnen wij ons voorstellen dat zij met scenario's komen die een meer fundamentele maatschappelijke discussie over o.a. het AO-criterium op gang brengen. Wij willen het drempelfunctiescenario dan ook niet afschrijven. Als we echter komende maanden al verder willen komen met de uitwerking van de AOV-Z, denken wij dat het het meest kansrijk is om nu het 'WIA-light'-scenario in wetgeving uit te werken. Omdat UWV op dit moment het drempelfunctiescenario uitvoerbaar acht, is het noodzakelijk hen goed mee te nemen in de overwegingen om vooralsnog een WIA-light scenario uit te werken. Mogelijk kan het behulpzaam zijn als u deze overwegingen ook zelf met UWV bespreekt.

idd!!
↓
het is een groot Δ!

uns!

ja, as Bo

Bespreek-/beslispunt: Bent u akkoord met het nu verder uitwerken in wetgeving van het 'WIA-light'-scenario voor de AOV-Z?

Ad 2. De vormgeving van het toetsingskader voor de opt-out.

Ad 2a. Toetsingskader voor nieuwe polissen

alle
(wel het drempel-
niveau
parallel
uitwerken en
voor mij vooral
beten begrijpen
implicaties)

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Uitgangspunt is dat er een opt-out-mogelijkheid komt, waarbij een private verzekering kwalificeert als opt-out-product als deze (minimaal) gelijke dekking biedt tegen (minimaal) gelijke premie. Dit is conceptueel simpel, maar op onderdelen lastig te operationaliseren. Kernpunt is dat verzekeraars aangeven dat zij met name risico's niet goed kunnen afdekken gegeven geldende solvabiliteitsvereisten. Dit geldt t.a.v. de toekomstige ontwikkeling van:

- De AOW-leeftijd;
- Het WML.

We zijn nog aan het uitzoeken of dit knelpunt van verzekeraars afwijkingen tussen de publieke en private verzekering (nieuw en bestaand) legitimeert of dat dit niet wenselijk is, alsook de mate waarin het nodig is een eventuele afwijking in dekking vanuit de overheid op te lossen.

Hierop vooruitlopend zijn mogelijkheden verkend om alternatieve (en eventueel soepelere) voorwaarden voor de private verzekering te stellen die een 'bovengrens' geven voor de duur en hoogte van de uitkering, waarmee het risico voor verzekeraars beter in te prijzen is. Tegelijkertijd willen wij het risico op toekomstige onderdekking beperken (e.g. een hiaat tussen einde AOV- en begin AOW-uitkering, of een uitkeringshoogte die onvoldoende welvaartsvast is).

Ten aanzien van de **AOW-leeftijd** hebben verzekeraars aangegeven dat ze het staande beleid actuarieel kunnen inprijzen: een AOW-leeftijd die 8 maanden stijgt per 12 maanden stijging van de levensverwachting. Als we ruimte willen inbouwen voor een toekomstige extra beleidsmatige stijging van de levensverwachting, en tegelijkertijd het risico voor verzekeraars begrenzen, zouden we bijvoorbeeld kunnen stellen dat de eindleeftijd van een private AOV-Z moet meestijgen met de AOW-leeftijd maar *ten hoogste* met 12 maanden per 12 maanden stijging van de levensverwachting.

Ten aanzien van de ontwikkeling van **het WML** hebben verzekeraars aangegeven dat zij lopende AOV-uitkeringen kunnen indexeren met de Europese inflatie om een 'welvaartsvaste' uitkering te bieden zonder koppeling aan het WML. Via inflation-linked Euro bonds is dit risico voor verzekeraars af te dekken. De Nederlandse inflatie volgt niet precies de Europese inflatie, maar we zouden bijvoorbeeld kunnen stellen dat lopende uitkeringen jaarlijks moeten worden verhoogd met de Nederlandse inflatie (CPI). Dit begrenst mogelijk de financiële risico's voor verzekeraars en biedt tegelijkertijd een waarborg voor een welvaartsvaste private AOV-uitkering.

Dergelijke begrenzingen van het risico voor verzekeraars brengen een restrisico voor de overheid met zich mee, dat eenmaal lopende private AOV-uitkeringen in de toekomst niet perfect aansluiten bij de duur of hoogte van de publieke verzekering. We moeten dit restrisico goed in beeld hebben voordat we een besluit kunnen nemen of we afwijkingen ten opzichte van de publieke verzekering toestaan. Dit vergt zorgvuldigheid.

Andere punten waarop de private uitvoeringspraktijk verschilt van de publieke, lijken ons op dit moment overkomelijk. Private verzekeringen gaan uit van een verzekerd bedrag dat niet jaarlijks (maar typisch eens in de vijf jaar) wordt

Datum
12 september 2023

Onze referentie
2023-XXXXXXXXXX

Maar is dat
niet precies wat
je niet wilt?
bv. loyale en
dan alomvrij niet
niet verzekerd?

Moeten de nu
toch ook?

✓

Maar dat
hoort dan
toch bij risico
inductie mee?
(Wants je het wel
sowieso uitkeren,
maar met publiek
even hoog als
publieke als
WML. Lardun
niet...)

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

geactualiseerd op basis van het inkomen van de zelfstandige. We gaan ervan uit dat we kunnen eisen dat het verzekerd bedrag wel jaarlijks omhoog wordt bijgesteld als iemands inkomen gestegen is en het verzekerd bedrag niet meer minimaal gelijk is aan de dekking die de publieke verzekering zou bieden. Verder hebben private verzekeraars een eigen (wettelijk) kader voor omgang met zaken als fraude, opzet en verzaken van de mededelingsplicht. Er zullen gevallen zijn waarin dit 'harder' uitpakt dan in de publieke verzekering, met als risico dat iemand alsnog geen uitkering krijgt als hij arbeidsongeschikt raakt. De crux is dat er geen acceptatieplicht is voor private verzekeraars. Daardoor kun je niet voorkomen dat informatie die relevant zou zijn geweest voor het wel of niet accepteren van een client tegen de overeengekomen premie, kan leiden tot het achteraf weigeren van de uitkering. Bij UWV is dergelijke informatie irrelevant, omdat UWV iedereen accepteert tegen dezelfde premie. Dit verschil tussen de publieke en private verzekering is onoverkomelijk.

Datum
12 september 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

in heren aan
private vers.

↓
dit is nogal punt:
leest alom we
voorheen alle
publieke elementen
ook in private
reis te stoppen?

Met name de mededelingsplicht kan lastig uitlegbare gevolgen hebben. Er mogen bijvoorbeeld geen medische uitsluitingen gelden binnen het toetsingskader voor een opt-out-product, anders voldoet het product niet aan de 'gelijke dekking'-vereiste. Maar het niet opgeven van relevante medische informatie in de acceptatiefase van de private AOV (bijv. een historie van rugklachten) kan wel leiden tot het achteraf weigeren van een uitkering. De verzekeraar kan dan stellen: als we dit hadden geweten, hadden we u niet geaccepteerd als klant. De zelfstandige dacht dan wellicht verzekerd te zijn omdat de wetgever "geen medische uitsluitingen" voorschrijft, maar eindigt alsnog zonder uitkering. We willen voorkomen dat zelfstandigen dan alsnog terugvallen op een publieke uitkering, maar het gevolg is dat een zelfstandige op dat moment onverzekerd is. Wij zien geen andere oplossing dan een zorgplicht voor de verzekeraar (en/of tussenpersoon) om de client hierover goed te informeren in het aanvraagproces. ! ✓

ja idd

Besprekingspunt: We bespreken graag hoe u aankijkt tegen de knelpunten die verzekeraars signaleren en hoe u aankijkt tegen mogelijke afwijkingen tussen de publieke en private verzekering om hieraan tegemoet te komen.

in hun baan & bnp

Ad 2b. Overgangsrecht voor bestaande polissen

De StvdA adviseerde in 2020 'op een eerbiedigende manier' om te gaan met reeds afgesloten private AOV's. Alle reeds privaats verzekerden zouden ervoor moeten kunnen kiezen om hun AOV voort te zetten en niet in te stromen in de publieke verzekering. Richting de TK hebben wij tot nu toe 'robuust overgangsrecht' gecommuniceerd, met als toelichting dat alleen verzekeringen die voorzien in een 'langjarige' uitkering in aanmerking komen. Daarmee zijn broodfondsen met een tijdelijke uitkering dus niet afdoende om te voldoen aan de verzekeringsplicht, ook niet onder overgangsrecht.

Uitwerk- en discussiepunt is: welke ondergrenzen hanteren we dan? Bestaande private AOV's kennen vaak een eindleeftijd lager dan de AOW-leeftijd (bijv. 62, 60 of 55 jaar), en in 10-30% van de gevallen (verschilt per groep) gelden er een of meer medische uitsluitingen. Daarmee voldoen ze niet aan het reguliere toetsingskader voor de opt-out. Het is echter niet altijd in het belang van betrokken zelfstandigen om ze de facto te dwingen hun bestaande polis open te breken teneinde wel aan de verzekeringsplicht te voldoen. Door een tussentijdse verandering van risico's kunnen sommigen zich niet opnieuw privaats verzekeren,

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

waardoor ze moeten terugvallen op de publieke verzekering. Die kan voor hen ongunstiger zijn (bijvoorbeeld omdat de uitkering lager is). Dan benadelen we dus zelfstandigen die zich in het verleden vrijwillig goed verzekerd hebben, wat lastig uitlegbaar lijkt. Daarom kan het wenselijk zijn om toe te staan dat bestaande polissen onder overgangsrecht niet volledig aan het reguliere toetsingskader voor nieuwe opt-out-producten hoeven te voldoen.

Datum
12 september 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

Dat impliceert echter dat er ook situaties ontstaan waarin de private verzekering een kortere, lagere of geen uitkering biedt ten opzichte van de publieke verzekering. Voor bestaande polissen in bepaalde hoogrisicoberoepen, waar een eindleeftijd van 55 jaar niet ongebruikelijk is, blijft dan bijvoorbeeld een substantiële periode te overbruggen tot de AOW-leeftijd. Daarbij zien wij als risico dat zelfstandigen wel denken verzekerd te zijn tot de AOW-leeftijd en zonder medische uitsluitingen – dat is immers wat de wetgever beoogt – maar dat onder overgangsrecht niet blijken te zijn. En dat zij dan alsnog terugvallen op een publieke uitkering zonder dat ze publieke premie hebben afgedragen.

Dit onderwerp ligt gevoelig bij verzekeraars. Zij gaan ervan uit dat alle bestaande AOV's, met uitzondering van tijdelijke uitkeringen (bijv. 5 jaar) en producten die niet primair zien op het verzekeren van inkomstenderving (zoals bijv. 'woonlastenbeschermers'), kwalificeren voor de verzekeringsplicht onder overgangsrecht conform het advies van de StvdA (zie boven). Zij staan net als de StvdA op het standpunt dat reeds verzekerde zelfstandigen zelf moeten kunnen kiezen of ze hun polis nog passend vinden, en zo niet vrijwillig overstappen naar de publieke verzekering of naar een nieuwe private verzekering die wel aan het reguliere toetsingskader voldoet.

Compromis kan (ook) hier een zorgplicht voor de verzekeraar zijn, om diens client expliciet te informeren over de punten waarop zijn bestaande polis tekortschiet t.o.v. het reguliere toetsingskader voor opt-out-producten. Zodat de verzekerde een goed geïnformeerde keuze kan maken voor wel of niet continueren van zijn bestaande polis. Als waarborg dat verzekeraars dit ook doen, stellen we dan voor om deze plicht waar mogelijk wettelijk te verankeren.

↓ minimaal

Bespreekpunt: We bespreken graag hoe u aankijkt tegen het hanteren van 'soepele' criteria voor bestaande private AOV's, en het opnemen van een zorgplicht voor verzekeraars in het overgangsrecht om hun cliënten goed te informeren over de implicaties van continuering van hun bestaande polissen.

✓
✓

& was doen we nu onwettelijk?

Marktgevoelige informatie

Marktgevoelige informatie

Datum
12 september 2023

Marktgevoelige informatie

Onze referentie
2023- [redacted]

Marktgevoelige informatie

Marktgevoelige informatie

Marktgevoelige informatie

Marktgevoelige informatie

Ad 3. Vormgeving van de stabiliteitsbijdrage van privaat verzekerden.

Bij een opt-out verlaten naar verwachting vooral 'goede risico's' de publieke verzekering. Om te voorkomen dat de publieke verzekeringspremie hierdoor stijgt, vragen we een stabiliteitsbijdrage van degenen die niet publiek verzekerd zijn. We hebben u eerder gemeld dat we met het Verbond van Verzekeraars een model hebben gemaakt van het verwachte uitstappedrag, dat we ook hebben besproken met het CPB. Daaruit komt een raming van de hoogte van de stabiliteitsbijdrage die we moeten vragen om de 'achterblijvers' in de publieke verzekering te laten compenseren door de 'uitstappers' die zich onttrekken aan de *risk pool*.

Van cruciaal belang voor de hoogte van die bijdrage, is wie er allemaal betaalt. Hier zien wij 3 mogelijkheden:

- 1/ Alleen nieuwe 'opt-out'-gevallen betalen een stabiliteitsbijdrage;
- 2/ Nieuwe opt-outs én reeds privaat verzekerden die onder het overgangsrecht vallen, betalen een stabiliteitsbijdrage;

	Nummer: 1	Auteur: 	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:33:54
	Nummer: 2	Auteur: 	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:33:45
	Nummer: 3	Auteur: 	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:34:03
	Nummer: 4	Auteur: 	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:33:34
	Nummer: 5	Auteur: 	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:43:35

- 3 Ook publiek verzekerden betalen mee aan de *mogelijkheid* van een opt-out doordat we aan bovenstaande groepen een lagere bijdrage vragen dan nodig om de publieke premie volledig gelijk te houden.

Datum
12 september 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

Optie 1 is in principe het best uitlegbaar: nieuwe uitstappers compenseren de achterblijvers volledig voor het gemiddeld 'goede risico' dat ze meenemen uit de *risk pool*. Echter; dit leidt naar verwachting tot een stabiliteitsbijdrage van ca. 4%-punt, oftewel de helft van de verwachte publieke premie van circa 8%.

Daarmee wordt de opt-out op voorhand een weinig aantrekkelijke propositie. Hoewel het geen beleidsdoel is om de opt-out aantrekkelijk te maken, verwachten we dat de politieke vraag zal rijzen of er zo wel sprake is van een realistische opt-out. Ook zien we waarde in de totstandkoming van een markt van opt-out-producten die een passendere verzekering kunnen bieden dan de publieke verzekering. Bij een hoge stabiliteitsbijdrage ontwikkelt zich mogelijk vooral een markt van aanvullingsproducten voor hogere inkomens, en waarbij zelfstandigen met zowel de publieke als een private verzekeraar te maken krijgen. Iets dat we juist proberen te voorkomen met een opt-out-mogelijkheid, omdat dit complexiteit en inefficiëntie bij de rolverdeling bij re-integratie veroorzaakt.

Optie 2 vraagt ook van reeds privaat verzekerden, die onder het beoogde overgangsrecht voldoen aan hun verzekeringsplicht, de stabiliteitsbijdrage. Dit vergroot de groep die bijdraagt aanzienlijk, waardoor de bijdrage beperkt kan blijven tot circa 1,5%. Hiermee kan de opt-out een realistische optie worden voor een grotere groep.

Marktgevoelige informatie

[redacted]. Nadeel is dat het lastig uitlegbaar kan zijn dat mensen die zich soms al vele jaren geleden verzekerd hebben, en daarvoor al jaren een bepaalde premie afdragen, ook moeten gaan meebetalen aan een publieke verzekering die voor hen beperkte (optie)waarde kan hebben.

Optie 3 vraagt ook een bijdrage van de publiek verzekerden aan de *mogelijkheid* van een opt-out. De publiek verzekerden zijn naar verwachting de grootste groep in elk scenario. Dat betekent dat de stabiliteitsbijdrage van de 'uitstappers' relatief sterk omlaag kan als we een beperkte premiestijging in de publieke verzekering accepteren (bijv. 0,25%-punt). Nadeel is dat de opt-out dan een negatief effect heeft op de betaalbaarheid van de publieke verzekering. Het effect is weliswaar beperkt en de publieke premie is gestabiliseerd, maar de premie is iets hoger dan die zou zijn zonder opt-out. Voor een deel van de publiek verzekerden is er een zekere mate van rechtvaardiging voor deze optie, omdat zij in de toekomst baat kunnen hebben bij het bestaan van een opt-out en een aantrekkelijk aanbod aan passende producten op de private markt. Echter, het betekent dat ook 'ongunstige risico's', die helemaal geen private verzekering kunnen afsluiten, dan meebetalen aan een opt-out waar ze zelf geen gebruik van kunnen maken.

Besprekspunt: Graag bespreken we de opties om te bespreken of u op dit moment al een voorkeur heeft voor een specifieke optie.

Bespr. later



10/1 224
WBO 1 BE

Aan

Minister van SZW

TER BESLISSING

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023- [redacted]

nota

Nota verplichte AOV voor zelfstandigen kerst '23

Aanleiding

Wij leggen u conform afspraak een conceptwetsvoorstel voor de verplichte AOV voor zelfstandigen voor, met de stand van zaken daarbij. Verder bevat deze nota een beslispunt over vormgeving van de vrijwillige verzekering bij UWV. Deze nota is afgestemd met WBJA, FEZ en ASEA.

Geadviseerd besluit

- We ontvangen graag uw commentaar op (hoofdstukken van) het algemeen deel van de toelichting bij het wetsvoorstel.
- Tevens vragen wij u een besluit te nemen rondom de vormgeving van de vrijwillige verzekering bij UWV. Dit beslispunt vindt u terug in de bijlage.
- We ontvangen graag uw reactie in het begin van het nieuwe jaar.

Kernpunten

- Deze nota is als volgt opgebouwd:
 - 1) Wij leggen u een enkel beslispunt rondom de vrijwillige verzekering bij UWV voor. Zie toelichting en bijlage.
 - 2) Wij informeren u over de gesprekken die we voeren met UWV, Belastingdienst, Verbond van Verzekeraars en sociale partners, en de openstaande punten die daarmee verbonden zijn. Zie toelichting.
 - 3) Wij informeren u over de status van het aan u voorgelegde wetsvoorstel en vragen u deze gedeeltelijk te lezen, en geven het vervolgproces op hoofdlijnen weer.
 - 4) U heeft eerder vragen gesteld over de belastingdruk van ondernemers ten opzichte van werknemers. U vindt deze beantwoording ter informatie in de toelichting.
 - 5) We informeren u over de gesprekken die we voeren met FIN over de budgettaire uitwerking van de verplichte AOV.

Toelichting

1) Vormgeving vrijwillige verzekering UWV (ter besluitvorming)

- In de vorige nota over de vormgeving van de verplichte AOV hebben we nagelaten concreet te verwijzen welk beslispunt bij welk onderliggend memo hoorde. Daardoor heeft u op één onderdeel nog geen akkoord gegeven. Dit betreft de vormgeving van de vrijwillige verzekering bij UWV.

1	Nummer: 1	Auteur: [REDACTED]	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:51:18
1	Nummer: 2	Auteur: [REDACTED]	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 14:51:22

- Voor de uitgebreide toelichting, zie de bijlage genaamd "1) *Vormgeving vrijwillige verzekering UWV*". In het kort:
 - Er zijn zelfstandigen die een vrijwillige verzekering (ZW en/of WIA) bij UWV hebben afgesloten. Die verzekering is uitsluitend toegankelijk als men na het werken vanuit loondienst, binnen 13 weken na de start van de onderneming een aanvraag daartoe indient bij UWV.
 - Doordat er nu ook een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering komt, roept dat de vraag op wat er moet gebeuren met de vrijwillige verzekering. Dit geldt voor de volgende drie groepen:
 - Reeds zieke zelfstandigen met een vrijwillige verzekering; (advies: eerbiedig deze uitkeringen) ✓
 - Zelfstandigen die al een vrijwillige verzekering hebben, maar nog niet ziek zijn; (advies: laat zelfstandigen met een vrijwillige WIA-verzekering – en in combinatievorm ook de vrijwillige ZW-verzekering – deze behouden) ✓
 - Nieuwe instroom na de totstandkoming van het wetsvoorstel. (advies: sluit de toegang tot de vrijwillige verzekeringen voor zelfstandigen die nog geen dergelijke verzekering hebben afgesloten) ✓
- Beslispunt: Bent u akkoord met deze vormgeving? *alibi*

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023-[REDACTED]

2) *Gesprekken met stakeholders (ter informatie)*

- **Sociale partners en zelfstandigenorganisaties.** Op 20 december hebben we op technisch (werkgroep)niveau verder gepraat met sociale partners en zelfstandigen over de opt-out en de daarbij behorende stabiliteitsbijdrage, en de vormgeving van het arbeidsongeschiktheids criterium (waarin de "drempelfunctievariant" en de "WIA-light"-variant zijn besproken):
 - Positief is, dat men beide varianten serieus neemt en goed wil begrijpen welke verschillen er in de praktijk zullen zijn.
 - We merken nog wel dat het 'WIA-light'-scenario gemakkelijker wordt omarmd, omdat dit meer bekend terrein is en conform de adviezen van de Stichting van de Arbeid. Het 'drempelfuncties'-scenario werkt sterk af en dat vindt men lastig.
 - We blijven in overleg, en hebben opnieuw afgesproken dat er t.z.t. een moment komt om het integrale conceptwetsvoorstel op bestuurlijk niveau te bespreken, en daarbij de keuze voor het AO-criterium te bespreken.
- **Belastingdienst.** Op 6 december jl. heeft u een bewindspersonenoverleg gehad met StasFB. In dat BWO is afgesproken dat we gezamenlijk de uitwerking van de verplichte AOV verder brengen en later de uitkomst wegen. Het onderstaande is uitsluitend ter kennisgeving, we komen hier op terug bij de voorbereiding voor het volgende BWO met StasFB.
 - We hebben uw secretariaat gevraagd om een vervolg-BWO in te plannen (u heeft met stasFB februari afgesproken), om de openstaande punten bij het wetsvoorstel te bespreken. Dat overleg is tot op heden nog niet ingepland.
 - De openstaande punten zijn voornamelijk:
 - Het wel of niet werken met een voorschotsystematiek. *Wel* heeft als voordeel dat zelfstandigen niet bij het definitief worden van de aanslag in één keer de premie over een geheel jaar verschuldigd is. Het *niet* werken met een voorlopige

*helpen her als
extreme experts
helpen
uitgevoerd?
denk?*

oh-

TODO / BO!

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

aanslag zorgt ervoor dat het werken met nabetalingen en terugbetalingen zoveel mogelijk wordt geminimaliseerd.

- Premie- en uitkeringsgrondslag. Wij wensen enkele opslagen op de belastbare winst uit onderneming (ondernemersaftrek en MKB-winstvrijstelling), de Belastingdienst is voornamelijk afhoudend omdat dit de uitvoering zou compliceren.
- Het uitsluiten van zogeheten medegerechtigden: mensen die (uitsluitend) door het inbrengen van kapitaal winst genieten. Wij wensen die uit te sluiten omdat zij bij ziekte geen inkomensverlies lijden, waardoor ze wel premie betalen maar niet in aanmerking komen voor een uitkering. De Belastingdienst acht dit niet wenselijk vanwege complexiteit en precedentwerking.

- Al deze punten zijn betrekkelijk binair: we doen iets wel (hoogstwaarschijnlijk onze voorkeur), of niet. Door het uitwerken van deze punten in een wetsvoorstel, hoeven we grosso modo alleen deze punten uit het wetsvoorstel te verwijderen als dat de uitkomst is van het BWO.

- Ambtelijk heeft de Belastingdienst aangegeven dat ze 12 weken voor de uitvoeringstoets willen krijgen. Dat is meer dan de reguliere 8 weken die opgenomen is in de planning, maar niet ongebruikelijk bij een complex wetsvoorstel. Een langere uitvoeringstoets zet de planning voor het behalen van de HVP-maatregel (Q1 '25 in het Staatsblad), verder onder druk. We verwachten dat dit punt als onderdeel van het BWO ter besluitvorming zal voorliggen.

- **UWV.** Op 20 december heeft overleg plaatsgevonden tussen DGSZI en de RvB over de AOV. Bij UWV leven zorgen over de (on)uitvoerbaarheid van het 'WIA-light'-scenario, met name gelet op de benodigde verzekeringsartsen. Daarom vanuit UWV een oproep om ook het 'drempelfuncties'-scenario te blijven uitwerken. Wij hebben aangegeven dat we beide als realistische opties zien, en afgesproken dat we gaan kijken of UWV inzichtelijker kan maken hoe beide scenario's zich tot elkaar verhouden qua uitvoerbaarheid. Bijvoorbeeld met een uitvoeringstoets of pretoets op beide scenario's.

- **Verbond van Verzekeraars.** Op 20 december heeft u gesproken met het Verbond van Verzekeraars over met name de vraag, hoe we ervoor kunnen zorgen dat de opt-out een voldoende realistische verzekeroptie kan worden. Hieronder liggen enkele vraagstukken die gevolgen hebben voor de premiestelling.

- U heeft aangegeven dat u bereid bent om de risico's van toekomstige beleidsmatige aanpassingen aan de AOW-leeftijd en het wettelijk minimumloon te begrenzen voor opt-outverzekeringen;
- En dat u wilt kijken of we de hoogte van de stabiliteitsbijdrage aanvankelijk conform 'voorzichtige' raming kunnen vaststellen, vanuit de overweging dat de risico's van aanvankelijk te hoog vaststellen groter zijn dan van te laag vaststellen. Dat kan het op gang brengen van de beoogde hybride markt namelijk belemmeren;
- Niet expliciet besproken, maar wel belangrijk: verzekeraars zullen dan wel moeten accepteren dat ook de groep reeds privaat verzekerden (overgangrechtbevolking) gaat meebetalen, samen met de nieuwe opt-out-groep. Anders is het ons inziens niet realistisch om de stabiliteitsbijdrage in de buurt te houden van de door verzekeraars gesuggereerde bandbreedte.

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023- []

SBFin?

Mi wel
langzaam
(ook vanuit
verzekeraars)
maar idd niet
overgenomen

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

3) Wetsvoorstel en vervolgproces (ter gedeeltelijke becommentariëring)

- **Wetsvoorstel.** In de bijlage vindt u een wetsvoorstel ~~dat~~ de verplichte AOV regelt. Dat omvat een wettekst, een algemeen deel van de toelichting, en het artikelsgewijze deel van de toelichting.
- Het aan u voorgelegde bevat alle onderdelen van een wetsvoorstel, maar is nog niet af. Wij adviseren u een aantal hoofdstukken te lezen, welke onderaan dit punt worden geresumeerd.
 - Bij het algemeen deel van de toelichting geldt:
 - De **eerste 3** hoofdstukken bevatten de politiek/bestuurlijke hoofdboodschap. Eerder heeft u deze voorzien van commentaar. Dat commentaar (ook op de eerder verloren missing pages – een kerstwonder!) hebben we verwerkt in deze versie, en we hebben zelf redactionele wijzigingen en aanpassingen in opbouw gedaan. Uitgezonderd van enig commentaar dat van sociale partners of interdepartementaal komt, is in deze hoofdstukken het tot nu toe ontvangen commentaar verwerkt.
 - Hoofdstukken **4 en 9** omvat de kring van verzekerden en de wijze van premie-inning. Deze hoofdstukken zijn nog niet volledig, omdat met name de Belastingdienst daarvoor bouwblokken dient aan te reiken. Deze hoofdstukken willen we pas ter becommentariëring voorleggen voor het met StasFB in februari ingeplande BWO. ✓
 - Hoofdstuk **5 tot en met 8 en 11** zetten de uitkering, re-integratieondersteuning en informatieverplichtingen uiteen. Deze hoofdstukken bevinden zich in de afstemmingsfase pre-uitvoeringstoets met UWV, waarbij gedeeltelijk al commentaar is ontvangen en verwerkt. ✓
 - Hoofdstukken **10 en 12** omvatten de werking van de opt-out, de stabiliteitsbijdrage en het overgangsrecht. Wij dienen zelf nog met name de werking van de stabiliteitsbijdrage nader uit te werken en deze uitwerking af te stemmen met UWV en verzekeraars. Bij de opt-out en het overgangsrecht, bevinden we ons in de afstemmingsfase met verzekeraars, die we in januari hopen af te ronden. Voor uw beeldvorming – we doen met de opt-out en de stabiliteitsbijdrage iets nieuws in de sociale zekerheid – lijkt het ons wenselijk als u deze hoofdstukken tot u neemt.
 - De hoofdstukken **13 tot en met 19** zijn minder inhoudelijk van aard, en gaan in op o.a. de financiële effecten, een evaluatieparagraaf en de benodigde gegevensdeling. Een groot deel van deze hoofdstukken is uitgetrild (**hoofdstukken 14 tot en met 16**), een gedeelte is ten dele gereed maar moet worden vervolmaakt (hoofdstuk **13** over gegevensdeling) en een gedeelte moet nog helemaal worden gemaakt (een administratieve lastenparagraaf in hoofdstuk **17**). We adviseren u deze hoofdstukken (vooralsnog) niet te lezen. ✓
 - De wettekst en de artikelsgewijze toelichting zijn volgend op het algemeen deel van de toelichting. Logischerwijs zijn deze dan ook minder ver. We adviseren u deze dan ook niet te lezen. Voor een aantal onderwerpen moeten de artikelen nog geschreven worden. Ook ✓

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023 []

*dus nu
nogmaals
lezen of later?*

dus nog niet?

dus nog niet?

todo

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

ontbreekt voor deze en andere artikelen de artikelsgewijze toelichting. Ondertussen vindt nog afstemming plaats met de Belastingdienst, UWV, het Verbond van Verzekeraars en Financiën, waar ook nog wijzigingen van wisselende grootte uit zullen komen. Tot slot moet de hele wettekst en de MvT nog nagelopen worden op inconsistenties.

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023- [REDACTED]

- Resumerend: We adviseren u hoofdstukken **1 tot en met 3, 5 tot en met 8, en 10 tot en met 12** te lezen.
- **Vervolgproces voor de komende maanden.** Hoewel er nog de nodige stappen gezet moeten worden en er onder andere sprake is van onzekerheid door de formatie streven wij naar het volgende vervolgproces op hoofdlijnen:
 - In januari:
 - Begin januari ontvangen wij graag uw commentaar.
 - We verwerken uw commentaar.
 - Tegelijkertijd zetten we de afstemming met verzekeraars, Belastingdienst en UWV door. Zeker waar dat de Belastingdienst raakt, zullen we nog stappen moeten zetten.
 - Met sociale partners zullen we gaan praten over het integrale voorstel.
 - We werken openstaande punten (in wettekst en toelichting) uit.
 - Tot nu toe hebben we op medewerkersniveau contact gezocht met EZK, FIN, JenV en VWS, om bij hen knelpunten te inventariseren in aanloop naar een eventueel traject richting MR. Daar is nog zeer beperkt reactie op gekomen. We rappelleren hen in januari, en zullen ook aandacht vragen voor AOV tijdens een ambtelijke vierhoek.
 - In februari:
 - Verwerken we verder ontvangen commentaar, met name van UWV en de Belastingdienst (in wettekst en toelichting).
 - Leggen we u en StasFB een gewijzigd wetsvoorstel voor, inclusief beslispunten. Afhankelijk van de uitkomst van dit BWO, hebben we nog een korte periode nodig voor verwerking van dit commentaar.
 - Doorlopen we met sociale partners een traject om over het gehele wetsvoorstel met hen te spreken. Afhankelijk van die uitkomst, kan nog een bestuurlijk overleg nodig zijn of enkele aanpassingen in het wetsvoorstel.
 - Leggen wij u voor of u zowel uit wil voor uitvoeringstoetsen (o.a. UWV en BD) en adviezen (o.a. AFM en Autoriteit Persoonsgegevens), als voor internetconsultatie. U heeft voor dat laatste al aangegeven dat een afzonderlijk weegmoment wenselijk is.
 - Wordt de tijd genomen om het wetsvoorstel te vervolmaken (bijv. congruent maken van wettekst en toelichting).
 - Zullen we – tussen het BWO en vóór de uitvoeringstoetsen – op een passend niveau eventuele interdepartementale geschilpunten bespreken.
 - In maart:
 - Naar waarschijnlijkheid biedt op 29 februari OCTAS hun definitieve rapport aan u aan. Afhankelijk van de boodschap

*al even
parallel?*

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

van OCTAS, zal een nadere bezinning plaatsvinden, ook op dit voorstel.

- Afhankelijk van uw beslissing over het wel of niet uitzetten van het wetsvoorstel voor internetconsultatie zal het wetsvoorstel langs de MR moeten.
- Afhankelijk van uw bovenstaande beslissingen wordt het wetsvoorstel uitgezet voor toetsen, adviezen en indien wenselijk internetconsultatie.

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023-[REDACTED]

4) Toelichting bruto-netto vergelijking werkenden en potentiële effect van de ondernemersaftrek op de grondslag voor de AOV (ter informatie)

- U heeft ons gevraagd inzichtelijk te maken wat de effecten zijn van de ondernemersaftrek op het bruto-netto-traject van zelfstandigen. En in het bijzonder: hoe dat doorwerkt in de grondslag voor de AOV. Hieronder in de tabel de cijfers voor enkele voorbeeldinkomensniveaus. Hoofdconclusies:
 - In het basispad wordt de zelfstandigenaftrek flink afgebouwd. In de tabel is gerekend met de structurele bedragen vanaf 2027, omdat de AOV ook pas na 2027 in zal gaan. Het effect op het bruto-netto-traject is daarmee een stuk kleiner dan het enkele jaren geleden was.
 - Ook na afbouw van de zelfstandigenaftrek resteert echter bijna een kwart lagere AOV-uitkering voor bruto inkomens tot de maximale AOV-uitkeringsgrondslag van 143% WML, als we de grondslag niet corrigeren voor de zelfstandigenaftrek en MKB-winstvrijstelling. Bij een bruto inkomen van modaal (44 dzd euro) is het verschil nog 11%. Bruto inkomen is hier: de winst na aftrek van kosten maar vóór ondernemersaftrek. Dit betreft een substantieel deel van de mensen met een hoofdinkomen als zelfstandige, zoals te zien is in onderstaande figuur van de inkomensverdeling (noot: deze CBS-cijfers komen niet precies overeen met de kring van verzekerden voor de AOV, maar geven naar onze inschatting een aardig beeld).

	WML	120% WML	143% WML	modaal	1,5x modaal
Bruto inkomen	27.200	32.640	38.897	44.000	66.000
Besteedbaar inkomen:					
Werknemer	20.766	24.265	26.433	28.068	35.821
Zelfstandige	23.454	27.683	30.724	32.796	43.493
Verschil	13%	14%	16%	17%	21%
AOV-grondslag:					
Voor fiscale aftrek	27.200	32.640	38.897	38.897	38.897
Na fiscale aftrek	20.784	25.098	30.059	34.515	38.897
AOV-uitkering:					
Voor fiscale aftrek	19.040	22.848	27.228	27.228	27.228
Na fiscale aftrek	14.549	17.569	21.041	24.160	27.228
Verschil	-24%	-23%	-23%	-11%	0%

Noot: situatie conform basispad 2027 (na afbouw zelfstandigenaftrek)

Noot: in deze tabel is 2x modaal niet opgenomen, omdat het bruto-netto-traject en de verschillen voor de AOV voor en na fiscale aftrek in grote mate overeenkomen met 1,5x modaal.

19/23 ~ 5/6 ~ 780%
14/23 ~ 1/2 ~ 50%

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023



Noot: groep komt niet precies overeen met kring van verzekerden AOV.
Noot: cijfers zijn van 2019.

5) Gesprekken financieringskant

- In de ambtelijke gesprekken met Financiën lijkt het erop dat wij op de meeste punten over de budgettaire verwerking van de AOV op één lijn zitten.
- Desalniettemin hebben we op twee punten discussie:
 - In principe worden de begrotingsregels gevolgd, waarbij inkomsten en uitgaven gescheiden zijn. Onze ambtelijke insteek is een tijdelijke uitzondering op de begrotingsregels, waarbij inkomsten en uitgaven gekoppeld blijven. Dit is vanwege de grote onzekerheid rondom de raming in de beginperiode na invoering. Hier gaat FIN vooralsnog niet in mee. ←
 - Daarnaast is onze insteek om voor de AOV een apart fonds bij het UWV op te richten, zoals dat thans gebruikelijk is. Op deze wijze wordt inzicht gegeven in de inkomsten en uitgaven van de AOV (bijvoorbeeld de lastendekkendheid). FIN heeft hier echter bezwaren bij, gegeven het advies van de 17e Studiegroep Begrotingsruimte. Deze Studiegroep adviseert om de fondsen bij UWV – met uitzondering van de Werkhervattingskas – af te schaffen. Het is nog onduidelijk of deze discussie ertoe leidt dat voor AOV geen fonds wordt opgericht. ?
- Het gesprek met FIN wordt voortgezet. De verwachte uitkomst van de gesprekken laat zich nog lastig voorspellen. We informeren u hierover bij de volgende nota over AOV.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

BIJLAGE 1) Memo vrijwillige verzekeringen UWV

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023-XXXXXXXXXX

- Op dit moment kunnen IB-ondernemers zich vrijwillig verzekeren voor de Ziektewet en WIA. Daarvoor geldt de voorwaarde dat ze eerst moeten hebben gewerkt als werknemer, en dat ze binnen dertien weken na einde dienstverband het verzoek hebben ingediend om de verzekering vrijwillig voort te zetten.
- Zo'n 4% van de huidige zelfstandigen geeft aan een vrijwillige verzekering bij het UWV te hebben afgesloten. Naast IB-ondernemers ziet dit ook op DGA's en mensen met resultaat uit overige werkzaamheden. Het onderstaande ziet niet op DGA's en mensen met ROW, nu de verzekeringsplicht voor de AOV niet op hen ziet; voor hen blijven de regels rondom de vrijwillige verzekeringen bij het oude.
- De nieuwe verplichte verzekering roept de vraag op wat er moet gebeuren met de vrijwillige verzekering. Wij stellen het volgende voor:
 - We sluiten de toegang voor nieuwe instroom tot de vrijwillige verzekering vanaf de inwerkingtreding van de verplichte verzekering. De verplichte verzekering zorgt immers al voor een adequate dekking; het is onlogisch om twee verschillende publieke regelingen voor hetzelfde risico aan te houden. Voor een aanvullende verzekering is men dan aangewezen op de private markt.
 - Voor zelfstandigen die al voor de inwerkingtreding van het wetsvoorstel een vrijwillige verzekering hebben en ziek zijn geworden, stellen we voor die rechten te eerbiedigen. Dat betekent dat die uitkeringen doorlopen tot de maximale uitkeringsperiode (2 jaar voor de vrijwillige verzekering ZW, tot de AOW-gerechtigde leeftijd voor de vrijwillige verzekering WIA).
 - Voor niet-zieke zelfstandigen met alleen een vrijwillige verzekering ZW stellen we voor dat hun verzekering wordt beëindigd en dat deze groep verplicht verzekerd wordt. Hun verzekering voldoet niet aan het toetsingskader voor de opt-out of de eisen die we stellen aan het overgangsrecht. Voor private verzekeringen eisen we immers ook dat langjarig het arbeidsongeschiktheidsrisico wordt afgedekt. De optie dat de vrijwillige verzekering ZW niet wordt beëindigd, maar dat deze groep wel verplicht publiek wordt verzekerd, adviseren we niet. Hoewel de dekking van deze groep wordt beperkt (het eerste ziektejaar geldt immers voor de AOV als wachttijd, niet iedereen kan dat jaar herverzekeren), zouden de verplichte AOV en de vrijwillige ZW in het tweede ziektejaar hetzelfde risico afdekken. Nu er voor een groot gedeelte van de groep zelfstandigen alternatieven voorhanden zijn voor afdekken van het eerste ziektejaar, waaronder schenkkeringen, vinden wij het gerechtvaardigd om niet twee publieke regelingen die gedeeltelijk hetzelfde risico afdekken in de lucht te houden.
 - Het meest ingewikkelde vraagstuk centreert zich rondom de vraag of niet-zieke zelfstandigen met een vrijwillige verzekering WIA, afgesloten voor de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel, onder het overgangsrecht kunnen vallen. Daarvoor geldt dat de dekking langjarig is, en vaak beter dan de verplichte publieke verzekering. Met andere woorden: als de vrijwillige verzekering UWV zou worden aangeboden door een private verzekeraar, zouden we de zelfstandige niet eveneens verplicht publiek verzekeren. Een private verzekering is

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

voor deze groep mogelijk niet toegankelijk, en in elk geval minder aantrekkelijk (anders had deze groep geen vrijwillig publieke verzekering afgesloten, maar een private). Wel zou – gelijk aan privaatsverzekeringen onder het overgangsrecht – over deze groep een stabiliteitsbijdrage moeten worden geïnd. Hoewel hiermee twee publieke regelingen blijven bestaan, adviseren wij om deze groep niet verplicht te verzekeren, zolang zij vrijwillig verzekerd zijn. Hoewel daarom nog naar waarschijnlijkheid tientallen jaren een vrijwillig publiek stelsel in de lucht wordt gehouden (wat naar de toekomst mogelijk minder flexibel is), heeft UWV aangegeven dit niet bezwaarlijk te vinden. Ze moeten immers ook de vrijwillige verzekering voor andere groepen openhouden. Voor de groep zelfstandigen met zowel een vrijwillige WIA-verzekering, als een vrijwillige ZW-verzekering, adviseren wij hetzelfde (in tegenstelling tot de vorige bullit wordt de ZW-verzekering dan niet beëindigd).

Datum
12 december 2023

Onze referentie
2023-000000

• **Marktgevoelige informatie**

- In tabelvorm ziet het bovenstaande er zo uit:

IB-ondernemers met een vrijwillige verzekering voor inwerkingtreding van dit voorstel

Ziek

Vrijwillige verzekering ZW

Zolang de uitkering wordt voortgezet (max 2 jaar), wordt men niet verplicht verzekerd (daarna stroomt men alleen in de verplichte verzekering als men nog winstinkomen geniet)

Niet ziek

Voor zelfstandigen met alleen een ZW-verzekering: Geen overgangsrecht, verzekering wordt beëindigd

Voor zelfstandigen met zowel een verzekering ZW als verzekering WIA: groep wordt niet verplicht verzekerd zolang de vrijwillige verzekering WIA voortduurt.

Vrijwillige verzekering WIA

Zolang de uitkering wordt voortgezet, wordt men niet verplicht verzekerd

Zelfstandige wordt niet verplicht verzekerd zolang de vrijwillige verzekering voortduurt, en deze groep is een stabiliteitsbijdrage verschuldigd

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

	Vrijwillige verzekering ZW	Vrijwillige verzekering WIA	Datum 12 december 2023
<i>Nieuwe instroom</i>	Geen mogelijkheid wordt toegestaan om in te stromen	Geen mogelijkheid wordt toegestaan om in te stromen	Onze referentie 2023- XXXXXXXXXX

- Beslispunt: bent u akkoord met bovenstaande vormgeving?

Deze pagina bevat geen opmerkingen.



Aan

Minister van SZW

nota

Nota arbeidsongeschiktheids criterium WIAZ en annotatie
BO's met sociale partners en UWV

TER BESLISSING

Datum
11 maart 2024

Onze referentie
2024- [redacted]

Bijlage(n)
0

Aanleiding

Met deze nota leggen wij u een aantal beslispunten voor die volgen uit de pre-uitvoeringstoets van UWV op de verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen (WIAZ), en hebben we annotatie geschreven voor het aankomende bestuurlijk overleg met sociale partners op 19 maart.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord om de zogeheten "drempelfunctie"-variant als arbeidsongeschiktheids criterium te hanteren.
 - Om deze variant in wetgeving op te nemen, hebben wij een periode nodig om dit te verwerken. Hoelang dit zal duren valt nog niet definitief vast te stellen, maar de eerste inschatting is minimaal 8 weken. We kijken op korte termijn of we dit kunnen versnellen; zo ja, informeren wij u daarover.
- Bent u akkoord om – zodra het wetsvoorstel gereed is – het wetsvoorstel voor internetconsultatie uit te zetten?
- Heeft u nog aandachtspunten bij de annotatie ter voorbereiding voor het bestuurlijk overleg met sociale partners van 19 maart a.s.?

Kernpunten

1) Arbeidsongeschiktheids criterium (Ter besluitvorming)

- In het concept van de WIAZ is het "WIA-light"-arbeidsongeschiktheids criterium opgenomen. Eerder is met u afgesproken dat tegelijkertijd ook de zogeheten "drempelfunctie"-variant op hoofdlijnen wordt uitgewerkt, maar dat deze – anders dan de WIA-light-variant – niet in wetgeving is opgenomen.
- In bijlage I zijn deze verschillende varianten uiteengezet, op basis van een eerder aan u voorgelegde nota vorig jaar.
- Pre-toets UWV.** Beide varianten zijn door het UWV getoetst door middel van een pre-toets, met name om inzicht te krijgen in de benodigde extra artsencapaciteit voor de AOV en mogelijke invoeringsdatum. Op 15 maart ligt de volledige pre-toets in de Raad van Bestuur UWV. De voorlopige uitkomsten hiervan zijn:
 - WIA-light-variant: UWV verwacht naar waarschijnlijkheid geen extra capaciteit te hebben om dit tot 2035 uit te voeren. Vanwege de grote hoeveelheid extra capaciteit die nodig is, zal het zeer lastig, zo niet onmogelijk zijn om maatregelen te nemen die de

1	Nummer: 1	Auteur: [REDACTED]	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 15:08:21
1	Nummer: 2	Auteur: [REDACTED]	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 15:08:24

WIAZ inpasbaar maken. De verwachte benodigde artsencapaciteit is 75-147 fte. Ter referentie, er werkten in 2023 zo'n 730 fte aan verzekeringsartsen bij UWV. Het UWV verbindt aan deze variant het oordeel "niet uitvoerbaar".

Datum
11 maart 2024

Onze referentie
2024 [REDACTED]

- Drempelfunctievariant: niet eerder dan na 2028 uitvoerbaar en waarschijnlijk later. Met name doordat de periode 2028 – 2032 onzeker is qua maatschappelijke ontwikkelingen en politieke keuzes in de sociale zekerheid, is de door UWV verbonden conclusie aan deze variant: nee, tenzij er fundamentele keuzes worden gemaakt in het arbeidsongeschiktheidsstelsel in brede zin. De verwachte benodigde artsencapaciteit is 39-66 fte.
- Op de "fundamentele keuzes" gaat deze nota niet in. Uit de pre-toets blijkt dat UWV verwacht dat de WIA-light-variant ook met fundamentele keuzes niet inpasbaar te maken is. Daarom ligt het voor de hand om te kiezen voor de drempelfunctievariant. Op een later moment, waarschijnlijk na de uitwerking van de OCTAS-voorstellen, zal gewogen worden of en welke verdere fundamentele keuzes moeten worden gemaakt.



Onderhandelingen Sopa's

- **(Verwachte) houding interdepartementaal.** Het is de verwachting dat StasFB en MEZK de overstap naar de drempelfunctievariant kunnen steunen. Eerder hebben wij in vierhoeksverband ook over de verschillende arbeidsongeschiktheidscriteria gesproken. Dit onderwerp wordt ook in het BWO met StasFB en MEZK op 28 maart geagendeerd.
- Gezien de uitkomsten van de pre-toets en de in bijlage I opgenomen voor- en nadelen van beide varianten, adviseren wij u om de drempelfunctievariant in het wetsvoorstel op te nemen.

¹ In bijlage II staan we kort stil bij wat het wetsvoorstel nu bevat op dit punt.

² Idem.

- **Besluitpunt:** Gaat u akkoord met het opnemen in het wetsvoorstel van de drempelfunctievariant? ✓

Datum
11 maart 2024

- **Planning.** De drempelfunctievariant is nu niet opgenomen in het conceptwetsvoorstel. Om deze variant in wetgeving op te nemen, hebben wij een periode nodig om dit te verwerken. De precieze periode hoelang dit duurt valt nog niet definitief vast te stellen, maar de eerste inschatting is minimaal 8 weken. We kijken op korte termijn of we dit kunnen versnellen; zo ja, informeren wij u daarover.

Onze referentie
2024- [redacted]

- Zoals ook al gewisseld in het BWO met StasFB op 8 maart jl. is de planning voor het bereiken van de mijlpaal voor het HVP (Q1 2025) niet langer realistisch, ook al vanwege de extra tijd die de Belastingdienst nodig heeft voor de u-toets. U ontvangt binnenkort een nota hoe de Kamer hierover kan worden geïnformeerd.

- U ontvangt de definitieve pre-toets, en de annotatie voor het BO met UWV op 21 maart op dat punt, bij de stukken voor dat BO (weekendtas 15 maart).

2 sm
Zak en niet m

2) Internetconsultatie (Ter besluitvorming)

- Er moet een beslissing worden genomen, op het moment dat het voorstel gereed is, over het wel of niet uitzetten van het wetsvoorstel voor internetconsultatie. Eerder hebben we aan u toegezegd u daar specifiek op te bevragen.
- We zien geen reden om internetconsultatie uit te stellen tot een later moment dan het uitzetten voor uitvoeringstoetsen:
 - Het is een verplicht onderdeel van het wetgevingsproces;
 - Het kan gelijktijdig met de uitvoeringstoetsen, dus er zal alleen voor het benodigde traject richting aanlevering MR een kleine vertraging worden opgelopen.
 - U heeft eerder aan de TK aangegeven dat u de verschillende wetsvoorstellen rondom de hervorming van de arbeidsmarkt zoveel mogelijk uitwerkt, zodat een volgend kabinet snel en gericht keuzes kan maken. In onze optiek wordt onder "zoveel mogelijk uitwerkt" ook verstaan het uitzetten van het wetsvoorstel – zodra dat gereed is – voor internetconsultatie. Ook de andere wetsvoorstellen die onderdeel zijn van het arbeidsmarktpakket, zijn of worden voor internetconsultatie uitgezet.
 - Daarbij kan consultatie bijdragen aan het aanscherpen van het wetsvoorstel zowel op inhoud als op draagvlak.

- **Besluitpunt:** Bent u akkoord met het uitzetten voor internetconsultatie van het wetsvoorstel, na het gereed maken van het voorstel en na daarvoor benodigd akkoord van de MR? ✓

- Een besluit over wel of niet voor internetconsultatie uitzetten is op dit moment *niet noodzakelijk*, desgewenst kunnen wij dit besluit nog iets uitstellen. Uiterste beslistmoment om wel/niet voor internetconsultatie uit te gaan is enkele weken voor afronding van het wetsvoorstel en uitzetten van uitvoeringstoetsen.
- Wel is besluitvorming nu *wenselijk*, zodat ook relevante stakeholders grosso modo weten wanneer het wetsvoorstel voor consultatie wordt uitgezet.

3) BO met sociale partners (Ter voorbereiding)

- Op 19 maart, tussen 16.00 en 16.30, is een bestuurlijk overleg met sociale partners, inclusief zelfstandigenorganisaties. Daar zijn bij:

- [redacted]

Datum
11 maart 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- Bij deze nota is de met sociale partners overeengekomen agenda opgenomen (bijlage III).
- Doel van de bespreking is om duidelijk te krijgen of er nog blokkades zijn voor het wetsvoorstel (eventueel) uitgaat voor internetconsultatie.
- Uit de voorbespreking van 7 maart, halen wij de volgende besprekspunten op.
- Werknemersorganisaties hebben aangegeven dat zij de **drempelfunctievariant** kunnen meemaken. Daarin hebben ze wel voorwaarden verbonden (goed narratief, beweging op vermogenstoets en comfort op verkennen waarborgfonds).
- Als u akkoord bent met het opnemen van de drempelfunctievariant, kunt u als suggestie voor inbreng gebruiken:
 - U kunt de sociale partners bedanken voor de goede samenwerking, en specifiek danken voor de constructieve instelling bij de uitwerking van het voorstel.
 - Specifiek voorbeeld daarbij is het arbeidsongeschiktheids criterium. U kunt aangeven dat u de wensen van sociale partners begrepen heeft, en dat deze wensen inzake het waarborgfonds en het narratief worden verwerkt in de toelichting bij het voorstel.
 - U kunt aangeven dat het ingewikkelder is om aan de wens van sociale partners te voldoen om ervoor te zorgen dat geen vermogenstoets geldt voor zelfstandigen wiens inkomen onder het sociaal minimum ligt en die daarvoor een aanvulling zouden ontvangen. Dit vergt nadere verkenning, ook om het voorstel niet te complex te maken. U kunt aangeven hiervoor een serieuze poging te doen en hierover al in contact bent getreden met het Verbond van Verzekeraars. U neemt in de verkenning sociale partners mee.
- Daarnaast hebben sociale partners aangegeven het meer in abstracto te willen hebben over de voortgang van dit wetsvoorstel. Specifiek gaat het dan om de samenhang met OCTAS en om de inwerkingtredingsdatum van het voorstel.
 - **OCTAS.** Sociale partners wensen dat u uitdraagt dat mogelijke lange-termijnhervormingen zoals voorgesteld door OCTAS, nog niet zijn uitgewerkt en dat het langer duurt om deze hervormingen in werking te laten treden dan het inwerking laten treden van de WIAZ.
 - Suggestie voor inbreng: U kunt aangeven dat de OCTAS-hervormingen inderdaad nog niet zijn uitgewerkt. U kunt aangeven dat u zowel de verschillende varianten van OCTAS uitwerkt, als de WIAZ zo ver mogelijk brengt, zodat een volgend kabinet snel en gericht keuzes kan maken.
 - **Invoeringstermijn.** Sociale partners geven aan in de afgelopen jaren veel van hun advies over de vormgeving van de verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering te hebben moeten parkeren, om uitvoeringsredenen. Naar verwachting zullen ze er op aandringen dat



u zich zoveel mogelijk politiek hard maakt om dit wetsvoorstel zo spoedig in werking laat treden.

Datum
11 maart 2024

- o Suggestie voor inbreng: U kunt aangeven dat u zich zoveel mogelijk politiek hard maakt, dat u een gezamenlijk belang (h)erkent om dit verder te brengen – ook gezien het gehele arbeidsmarktpakket – en dat uzelf intrinsiek gemotiveerd bent om dit voorstel zo ver mogelijk te brengen. Maar dat u geen harde toezegging kunt doen, ook vanwege samenloop met andere gevoelige dossiers (zoals de hervorming van box 3).

Onze referentie
2024-[REDACTED]

- Op ambtelijk niveau zijn er verschillende andere kleinere punten en wensen door sociale partners meegegeven; deze verwerken we zo nodig in het wetsvoorstel en bijbehorende toelichting.
 - o Sociale partners wensen dat de no-riskpolis voor publiek verzekerden niet, zoals nu opgenomen, na twee jaar ziekte wordt verstrekt, maar zodra de uitkeringsfase aanvangt. We onderzoeken de wenselijkheid hiervan. | ?
 - o Sociale partners wensen dat zelfstandigen worden aangespoord om hun ziekmelding tijdig te melden. |
 - o Met sociale partners is uitgewisseld dat er geen premie kan worden geheven op zogenoemde meewerkend partners. We onderzoeken daarom of het mogelijk is om deze groep uit de kring van verzekerden te halen. Zij zouden dan op grond van de vrijwillige verzekering WIA een verzekering bij het UWV kunnen afsluiten. *haal*

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

SUPER

TER BESLISSING

Directie

Aan

Minister van SZW

nota

Nota aanbiedingsformulier wet BAZ voor behandeling MR

Datum
29-05-2024

Onze referentie
2024-

Bijlage(n)
0

Aanleiding

Deze nota is primair bedoeld ter ondertekening van het MR-formulier voor aanbieding van het wetsvoorstel basisverzekering arbeidsongeschiktheid zelfstandigen bij de MR van 7 juni zodat het wetsvoorstel uit kan voor internetconsultatie. Daarnaast geeft deze nota inzicht in de stand van zaken van het wetsvoorstel.

Geadviseerd besluit

Ter ondertekening. Vanwege de aanlevertermijn voor de MR, verzoeken wij u het aanbiedingsformulier uiterlijk **31 mei, voordat u naar de MR gaat**, te ondertekenen.

Gegeven uw eerdere uitgesproken wens om nog zo spoedig mogelijk stappen te zetten, zijn wij voornemens om deze nieuwe versie ambtelijk af te ronden voordat deze uitgaat voor internetconsultatie in de week van 10 juni.

Kernpunten

Hieronder wordt eerst ingegaan op het voornemen tot een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering in relatie tot het hoofdlijnenakkoord van PVV, NSC, VVD en BBB. Vervolgens volgt een toelichting op de aanbieding van het wetsvoorstel aan de MR, wat ook een stand van zaken van het wetsvoorstel bevat. Daarna volgt een korte stand van zaken van de afstemming met stakeholders.

Hoofdlijnenakkoord PVV, NSC, VVD, BBB

- In het gepubliceerde hoofdlijnenakkoord van 15 mei 2024 staat niks wat expliciet duidt op het voortzetten, aanpassen of intrekken van de plannen voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen.
- Tot nader bericht zetten we onze werkzaamheden rondom het wetsvoorstel dan ook door, ook met het gegeven dat u eerder heeft aangegeven het wetsvoorstel graag nog te willen uit te zetten voor internetconsultatie en toetsen, zodat het volgend kabinet in staat is hier nadere keuzes in te maken.

Aanbieding wetsvoorstel voor internetconsultatie (ter ondertekening)

- Als u akkoord bent met de MR verzoeken om instemming om uit te gaan voor internetconsultatie, adviseren wij u het MR-formulier te ondertekenen.
- Er is de afgelopen tijd hard gewerkt aan het wetsvoorstel, om deze gereed te krijgen voor uitvoeringstoetsen en internetconsultatie. Hoewel zeer vergevorderd (het wetsvoorstel omvat op dit moment meerdere honderden

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

pagina's), wordt op dit moment de laatste hand gelegd aan afronding. Dit betreft vooral (verdere) uitwerking van wetteksten.

Datum
29-05-2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- **Internetconsultatie.** We hebben daarom op het aanbiedingsformulier aangegeven dat voorafgaand aan de internetconsultatie nog enkele laatste (technische) punten verwerkt worden. Een soortgelijke passage is ook destijds opgenomen bij de aanbieding van de WPC. Dit geeft ons ruimte om de spreekwoordelijke laatste puntjes op de i te zetten, zonder dat het proces hiermee vertraging oploopt. Na akkoord van de MR, zal het wetsvoorstel na zo ver mogelijke afronding van de laatste (technische) punten uitgaan. Deze versie zal waarschijnlijk nog enkele technische uitwerkpunten kennen waar we hard aan doorwerken, maar die geen beletsel vormen voor het in internetconsultatie brengen van het voorstel.
- U heeft een tweetal keer eerder (een gedeelte van) de memorie van toelichting gelezen. Nu de uitwerking de laatste maanden primair ziet op meer technische details en afgesproken uitwerking, hebben we er niet voor gekozen om u wederom te vragen het wetsvoorstel te becommentariëren. Gegeven uw eerdere uitgesproken wens om nog zo spoedig mogelijk stappen te zetten, zijn wij voornemens om deze nieuwe versie ambtelijk af te ronden voordat deze uitgaat voor internetconsultatie in de week van 10 juni.
- **Uitvoeringstoetsen.** Na de MR moet gewogen worden of het conceptwetsvoorstel ook meteen tegelijk met de start van de internetconsultatie kan worden uitgezet voor uitvoeringstoetsen. Voor de uitvoeringstoetsen is het meer dan voor internetconsultatie van belang dat zo veel mogelijke technische details zijn uitgewerkt. Ons streven is nog steeds om het voorstel tegelijkertijd uit te zetten voor internetconsultatie als voor uitvoeringstoetsen, in de week van 10 juni.
- De budgettaire raming is richting de MR stilgezet en de verwachte structurele uitgaven komen in totaal uit op € 2 miljard per jaar. Hier hoort een premiepercentage van 6,5% bij. Naar verwachting zal er een structurele besparing op de bijstand optreden van structureel € 160 miljoen per jaar. De raming kan nog wijzigen naar aanleiding van met name het toevoegen van de uitvoeringskosten Belastingdienst en na ontvangst van de uitvoeringstoetsen van UWV en de Belastingdienst. De verwachting is dat dit beperkte invloed heeft op het premiepercentage. De afstemming met FIN over de raming loopt daarom nog.
- Ambtelijk Financiën (met steun van de Belastingdienst en UWV) is van mening dat het wenselijk is in de periode dat het wetsvoorstel uitgaat voor internetconsultatie een Kamerbrief te sturen. Met deze Kamerbrief wordt de TK dan geïnformeerd over de consequenties en dilemma's van het voorstel; FIN/BD hebben hier recent goede ervaringen mee opgedaan inzake box 3. Voor nu hebben wij in het aanbiedingsformulier aangegeven dat SZW samen met FIN bekijkt of en op welk moment een Kamerbrief wordt verstuurd. We komen na de MR bij u terug met de vraag of u een Kamerbrief wenst, het tijdspad voor opstellen van die brief en wat daarin moet komen te staan.

||

*Oh! /
lyks wel
goed idee!*

Stand van zaken afstemming stakeholders

- **Sociale partners en zzp-organisaties.** U heeft in maart afspraken gemaakt met sociale partners over de uitwerking van dit voorstel. Ook hebben sociale partners in aanloop naar het CD Arbeidsongeschiktheid van 24 april een brief naar de Kamer gestuurd, die steun uitsprak voor de uitwerking in het wetsvoorstel. Op 23 mei en 29 mei hebben wij met vertegenwoordigers van de sociale partners gesproken, hierbij hebben zij ook het gehele voorstel gezien.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Ze steunen dat we voor internetconsultatie gaan. Wel hebben ze nog enkele punten die ze later in het traject nogmaals willen bezien. Met name wensen ze dat zelfstandigen die na inwerkingtreding van het voorstel arbeidsongeschikt worden en een uitkering onder het sociaal minimum krijgen, niet met een vermogenstoets worden geconfronteerd. Met u is eerder afgestemd dat voor deze zelfstandigen geen Toeslagenwet van toepassing is, maar sociale partners wensen nog breed te bezien of een oplossing via de bijstandsregelingen danwel toch de TW haalbaar is.

Datum
29-05-2024

Onze referentie
2024-[REDACTED]

- **Interdepartementaal.** U heeft in maart een BWO met EZK en FIN gehad over twee onderdelen van het wetsvoorstel: het arbeidsongeschiktheids criterium en de beoogde opt-out, inclusief stabiliteitsbijdrage. Naar aanleiding van het BWO hebben wij ambtelijk de precieze vormgeving van beide onderdelen met deze departementen afgestemd. FIN heeft daarbij aangedrongen om een passage over het prudent ramen (aan de onderkant van de onzekerheidsmarge) van de stabiliteitsbijdrage voor de beginfase te schrappen. Dat verzoek is vooralsnog opgevolgd. De exacte vaststelling van de stabiliteitsbijdrage dient op een nader moment te worden bepaald. Daardoor wordt met betrokken departementen geen discussie op deze punten in de MR verwacht.
- **UWV.** In de uitwerking van het wetsvoorstel hebben we veel en constructief overleg met UWV gevoerd, en heeft UWV ook een pretoets uitgevoerd op verschillende arbeidsongeschiktheids criteria. Daarbij geldt dat dit voorstel – alleen al vanwege de omvang van de doelgroep – een forse opgave voor UWV behelst. We zijn er met UWV op grote lijnen uit hoe we de uitvoeringstoets ingaan. Wij verwachten met name op de benodigde inzet van verzekeringsartsen kritische opmerkingen in de uitvoeringstoets. Hoewel wij mede naar aanleiding van de pretoets zijn overgestapt op een ander arbeidsongeschiktheids criterium dat minder vraagt van de verzekeringsartsencapaciteit, blijven aanvullende maatregelen nodig om deze nieuwe verzekering uit te kunnen voeren gegeven de huidige mismatch op het terrein van sociaal medisch beoordelen.
- **BD.** Ook met de Belastingdienst hebben we gewerkt naar een versie van het wetsvoorstel dat toetsbaar is. De Belastingdienst heeft – ook via StasFB – eerder zorgen uitgesproken over de omvang van de opgave waarvoor zij gesteld wordt. In een DG-overleg op 21 mei is gebleken dat de Belastingdienst het voorstel gereed vindt voor uitvoeringstoetsen, maar heeft het de winstwaarschuwing afgegeven dat er nog steeds kritische opmerkingen in de uitvoeringstoets kunnen worden gemaakt, met name over het centraal stellen van bepaalde (voorlopige) fiscale gegevens en de beperkte capaciteit voor de noodzakelijke IV-aanpassingen.

1
o

Deze pagina bevat geen opmerkingen.



Aan

Minister van SZW

nota

Nota koersbepaling BAZ

TER BESLISSING

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024-

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
0

Aanleiding

In het regeerprogramma is het voornemen opgenomen om zelfstandigen verplicht te verzekeren tegen het risico op inkomensverlies door arbeidsongeschiktheid. Bijna alle aangevraagde toetsen, consultatie en adviezen op het wetsvoorstel basisverzekering arbeidsongeschiktheid zelfstandigen (BAZ) dat met dat voornemen correspondeert zijn ontvangen. Met deze nota informeren we u daarover. ¹De U-toetsen van de Belastingdienst en UWV zijn kritisch. Daarom willen we graag met u in gesprek over de volgende stappen.

Geadviseerd besluit

We gaan graag met u in gesprek hoe u verder wil gaan met de BAZ, inclusief het tijdpad dat daarbij hoort. Wij adviseren u daarover ook een bewindspersonenoverleg met Stas Fiscaliteit en Douane in te plannen.

Kernpunten

Context en aanleiding voor deze nota

- Middels deze nota en in het daaropvolgend gesprek willen we graag met u de koers bepalen voor het verdere vervolg van het wetstraject BAZ. Dat doen we tegen de volgende achtergrond:
 - De BAZ is door uw voorganger voor toetsen en adviezen uitgezet.
 - Deze toets- en adviesfase is grotendeels afgerond. De (concept)uitvoeringstoetsen van de Belastingdienst en UWV zijn kritisch en bestempelen het wetsvoorstel op meerdere punten als onuitvoerbaar.
 - In het regeerprogramma is – als onderdeel van het bredere arbeidsmarktpakket – het voornemen opgenomen tot een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen.
 - De BAZ is als hervorming opgenomen in het HVP. Aan de Kamer is recent gemeld dat (de in het HVP opgenomen mijlpaal van) publicatie in het Staatsblad in Q1 2025 niet langer realistisch is. Dat roept de vraag op wat wel een realistisch tijdpad is. Indien mijlpalen niet of niet volledig kunnen worden behaald, kan dit als gevolg hebben Nederland gekort wordt tot € 600 miljoen per niet behaalde mijlpaal.
- We hebben in eerdere deep dives met u kort de huidige vormgeving van de BAZ besproken, maar naar aanleiding van de uitgebrachte toetsen gaan we

Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

De U-toetsen van de Belastingdienst en UWV zijn kritisch.
gesprek over de volgende stappen.
tijdpad
bewindspersonenoverleg met Stas Fiscaliteit en Douane in te plannen.
onuitvoerbaar.
het voornemen opgenomen tot een verplichte
arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen.
hervorming opgenomen in het HVP.
Q1 2025 niet langer realistisch
Nederland gekort wordt tot € 600 miljoen per niet behaalde mijlpaal.

graag met u in gesprek over de vervolgstappen. We zien daarin grosso modo twee mogelijkheden:

1. U kiest ervoor om de **basis van het wetsvoorstel ongewijzigd** te laten, zoveel mogelijk en waar mogelijk geïdentificeerde uitwerkingsvraagstukken te ondervangen, en binnen afzienbare tijd het **wetgevingsproces verder voort te zetten**, teneinde het proces richting Raad van State in te zetten.
 2. U kiest ervoor om – op basis van uw eigen weging en/of naar aanleiding van de toetsen van UWV en Belastingdienst – meer **fundamentele alternatieven voor de vormgeving te gaan verkennen**. We hebben eerder alternatieven verkend. Daarbij lopen we voor een (groot) gedeelte tegen dezelfde problemen aan. Ook hebben deze **alternatieven andere nadelen**. Indien gekozen wordt voor een alternatief dat afwijkt van een afzonderlijke verplichte inkomensafhankelijke verzekering voor zelfstandigen, geldt dat dit een **fundamenteel ander wetsvoorstel wordt**. U kunt dan niet op afzienbare termijn het wetgevingsproces verder voortzetten.
- We gaan hierover graag met u in gesprek.
 - We adviseren u om na dit gesprek met uw collega **StasFD een overleg in te plannen, aangezien een aantal zaken die de Belastingdienst (en UWV) in de uitvoeringstoets benoemd naar onze mening politiek moeten worden gewogen**.

Datum

17 september 2024

Onze referentie

2024-

Leeswijzer

- Deze nota is als volgt opgebouwd:
 - Als eerste gaan we in op de uitvoeringstoetsen van UWV en de Belastingdienst.
 - Vervolgens gaan we in op de huidige gekozen grondslag in de verzekering, namelijk 'winst uit onderneming'. Veel van de knelpunten die UWV en Belastingdienst schetsen, raken aan deze gekozen grondslag. Daarbij schetsen we wat de gevolgen van aansluiting bij die grondslag zijn, en het commentaar van de uitvoeringsorganisaties op dit punt.
 - Daarna geven we inzage in mogelijke denkrichtingen voor alternatieven.
 - Ten slotte staan we stil bij de planning, inclusief gevolgen voor het HVP.
 - We hebben drie bijlagen opgenomen:
 - bijlage 1 met een factsheet over de huidige vormgeving van de BAZ;
 - bijlage 2 met een samenvatting van de verschillende (andere) uitvoeringstoetsen, adviezen en internetconsultatie;
 - bijlage 3 die inzicht biedt in de verschillende politieke standpunten rondom de BAZ.

Uitvoeringstoetsen

- Vanaf begin juni is het wetsvoorstel uitgezet voor internetconsultatie, uitvoeringstoetsen en adviezen.
- **UWV/BD.** De uitvoeringstoets van het UWV is op 17 september vastgesteld. De uitvoeringstoets van de Belastingdienst is nog niet afgerond. De Belastingdienst heeft recent aangegeven nog tot **medio oktober nodig** te hebben voor afronding. Wel hebben we inzage gekregen in verschillende

1	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
---	-----------	-------------------------	----------------------	------------------

basis van het wetsvoorstel ongewijzigd
wetgevingsproces verder voort te zetten,
fundamentele alternatieven voor de vormgeving te gaan verkennen.
alternatieven andere nadelen.
fundamenteel ander wetsvoorstel wordt.
StasFD een overleg in te
plannen, aangezien een aantal zaken die de Belastingdienst (en UWV) in de
uitvoeringstoets benoemd naar onze mening politiek moeten worden
gewogen.

1	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
---	-----------	-------------------------	----------------------	------------------

medio oktober nodig

concepten van deze toets, en heeft de Belastingdienst mondeling aangegeven dat het **1** oordeel "onuitvoerbaar" naar verwachting zal blijven staan in de definitieve uitvoeringstoets.

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- []

- Het UWV geeft het oordeel "niet uitvoerbaar, tenzij er fundamentele keuzes worden gemaakt in het stelsel van arbeidsongeschiktheid die ruimte creëren voor de beoordelingen in het kader van de BAZ en de door UWV geconstateerde blokkerende punten in het wetsvoorstel worden herzien".
- Gezamenlijk bezien volgen uit de beide uitvoeringstoetsen de volgende punten:
 - Zoals de werknemersverzekeringen als grondslag voor het berekenen van premie en uitkering het "loon uit dienstbetrekking" kent, kent de BAZ als grondslag **"winst uit onderneming"**. Beide uitvoeringsorganisaties zien knelpunten als gevolg van de keuze voor deze grondslag. Dit punt hebben we in de volgende alinea nader uitgewerkt.
 - **Capaciteitsvraagstukken:**
 - Gezien de mismatch tussen aangevraagde sociaal medische beoordelingen en hetgeen UWV kan verwerken, geeft het UWV aan dat ze het wetsvoorstel **2** niet uit kan voeren zonder wijziging van het arbeidsongeschiktheidsstelsel (OCTAS).
 - De Belastingdienst geeft aan **1.400 fte incidenteel nodig te hebben en 300 fte structureel** om uitvoering te geven aan dit voorstel. De Belastingdienst geeft aan het niet realistisch te vinden dat deze mensen in de huidige arbeidsmarkt gevonden kunnen worden.
 - **Eerst mogelijke inwerkingtreding.** Beide organisaties geven aan het wetsvoorstel in **elk geval niet voor 1 januari 2030 te kunnen uitvoeren**, waarbij UWV daarbij aangeeft dat dit later kan zijn indien een stelselwijziging bij de WIA uitblijft.
- Zowel de gekozen grondslag als de capaciteit / inwerkingtreding – waarbij wij nog navraag doen naar meer duiding hoe beide organisaties tot deze inschatting komen – moeten ons inziens **politiek gewogen** worden. Dat komt door:
 - Bij "winst uit onderneming" geldt dat wij vinden dat het oordeel van het UWV en Belastingdienst niet gebaseerd is op argumenten die leiden tot een **technisch onuitvoerbaar**, maar ook op (belangrijke) **beleidsmatige overwegingen** (complexiteit, doenvermogen). Die dienen politiek te worden gewogen.
 - Bij de **capaciteitsvraagstukken** geldt de vraag wat er gedaan moet worden met **schaarse capaciteit**. Over de inzet van die schaarse capaciteit, moet ons inziens politiek een afweging plaatsvinden.
 - **Besluitpunt:** We adviseren u daarom in overleg te treden met StasFD. Bent u daarmee akkoord?
- **Overige toetsen.** De internetconsultatie was overwegend kritisch. De **4** uitvoeringstoetsen en adviezen van de Raad voor de Rechtspraak, de SVB, het adviescollege toetsing regeldruk en de Autoriteit Financiële Markten geven enkele aandachtspunten, maar zijn in de basis niet kritisch. Het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens wordt later in september verwacht.
- **Bijlage.** In het bovenstaande zijn de meest relevante punten genoemd, in de bijlage vindt u een samenvatting van alle toetsen, internetconsultatie en adviezen.



1	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
	eindoordeel "onuitvoerbaar" UWV geeft het oordeel "niet uitvoerbaar, tenzij er fundamentele keuzes worden gemaakt in het stelsel van arbeidsongeschiktheid die ruimte creëren voor de beoordelingen in het kader van de BAZ en de door UWV geconstateerde blokkerende punten in het wetsvoorstel worden herzien".			
1	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
	niet uit kan voeren zonder wijziging van het arbeidsongeschiktheidsstelsel (OCTAS). 1.400 fte incidenteel nodig te 300 fte structureel elk geval niet voor 1 januari 2030 te kunnen uitvoeren, waarbij UWV daarbij aangeeft dat dit later kan zijn indien een stelselwijziging bij de WIA uitblijft. politiek gewogen Bij "winst uit onderneming" geldt dat wij vinden dat het oordeel van technisch onuitvoerbaar, maar ook op (belangrijke) beleidsmatige overwegingen capaciteitsvraagstukken schaarse capaciteit. Besluitpunt: We adviseren u daarom in overleg te treden met StasFD. Bent u daarmee akkoord?			
	Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: (Unknown)	Datum: Onbepaald
	Akkoord met overleg			
1	Nummer: 4	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
	uitvoeringstoetsen en adviezen van de Raad voor de Rechtspraak, de SVB, het adviescollege toetsing regeldruk en de Autoriteit Financiële Markten geven enkele aandachtspunten, maar zijn in de basis niet kritisch.			

De grondslag winst uit onderneming

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- []

- **Context winst uit onderneming.** Zelfstandig ondernemers genieten zogeheten belastbare winst uit onderneming.¹
- Over de **belastbare winst uit onderneming moet inkomensbelasting, premie volksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet worden betaald.**
- Of iemand winst uit onderneming geniet, wordt pas bij de definitieve aanslag IH (inkomensheffing) vastgesteld. Dat is minimaal een half jaar na het verzekeringsjaar, maar kan tot vier jaar na het belastingjaar duren.
- De betrokkene kan er voor kiezen om een voorlopige aanslag aan te vragen, wat in grofweg de helft van de gevallen gebeurt. De betrokkene betaalt dan, op basis van de eigen inschatting van de verwachte winst uit onderneming, belasting. Bij de definitieve aanslag wordt vastgesteld of iemand daadwerkelijk winst uit onderneming heeft genoten, en zo ja, of dat afwijkt van de voorlopige aanslag. Dit kan leiden tot teruggave of nabetaling. Als geen voorlopige aanslag is gevraagd, wordt na de definitieve aanslag het gehele bedrag aan belasting en/of premie gevorderd.
- **Winst uit onderneming in de BAZ.** In de BAZ worden enkele uitzonderingen gemaakt op de grondslag winst uit onderneming. Zo zijn **zelfstandig ondernemers die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt uitgezonderd van de verzekeringsplicht.**
- De vormgeving van de BAZ is op hetzelfde principe als de inkomstenbelasting voor ondernemers geënt. Dat houdt in:
 - Als er **winst uit onderneming** wordt genoten, is men **verplicht** verzekerd.
 - Pas na afloop van het verzekeringsjaar (**het jaar t**) kan worden vastgesteld of er **daadwerkelijk winst uit onderneming is genoten, en** de hoogte daarvan.
 - Dat betekent aan de premiekant dat de premieplicht en de hoogte van de verschuldigde **premie pas na afloop vaststaat.** Dit kan ertoe leiden dat de betrokkene extra premie moet betalen, dan wel een bedrag teruggestort krijgt.
 - Aan de uitkeringskant betekent het dat soms nog geen zekerheid kan worden gegeven over het recht op en de hoogte van de uitkering op het moment dat de uitkering wordt aangevraagd.
- **Winst uit onderneming in andere socialezekerheidswetten.** De gekozen invulling in de BAZ is ook opgenomen in andere socialezekerheidswetten, bijvoorbeeld ten behoeve van **inkomensverrekening als (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten (Wajong/WIA) als zelfstandig ondernemer gaan werken.**
- **Oordeel uitvoeringsorganisaties.** Beide organisaties signaleren dat door aan te sluiten bij het begrip winst uit onderneming, zelfstandigen **pas bij de definitieve aanslag zekerheid krijgen of ze behoren tot de kring van verzekerden.** Dit vraagt veel van het doenvermogen van de zelfstandige (Belastingdienst), de uitlegbaarheid (Belastingdienst) en het beperkt de inhoudelijke waarde van de verzekerdenadministratie (UWV). Het kan onverwachte en negatieve gevolgen voor zelfstandigen hebben (beide organisaties). UWV en de Belastingdienst bestempelen het uitgangspunt "winst uit onderneming" als onuitvoerbaar. UWV adviseert om alternatieven voor de **kring van verzekerden te** overwegen, zoals het sneller

¹ Belastbare winst uit onderneming is – kort en goed – de omzet van de onderneming, minus afschrijvingen, kosten en fiscale faciliteiten als de ondernemersaftrek en de MKB-winstvrijstelling.

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

belastbare winst uit onderneming moet inkomensbelasting, premievolksverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage voor de Zorgverzekeringswet worden betaald
zelfstandig ondernemers die de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt
uitgezonderd van de verzekeringsplicht.
winst uit onderneming
verplicht
daadwerkelijk winst uit onderneming is genoten, en
premie pas na afloop vaststaat.
Winst uit onderneming in andere socialezekerheidswetten. De
inkomensverrekening als (gedeeltelijk)
arbeidsongeschikten (Wajong/WIA) als zelfstandig ondernemer gaan werken.

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

pas bij de
definitieve aanslag zekerheid krijgen of ze behoren tot de kring van
verzekerden. Dit vraagt veel van het doenvermogen van de zelfstandige
(Belastingdienst), de uitlegbaarheid (Belastingdienst) en het beperkt de
inhoudelijke waarde van de verzekerdenadministratie (UWV).
kring van verzekerden te

inkomensgegevens van zelfstandigen vaststellen en/of zelfstandigen zelf hun verzekerde bedrag uit laten kiezen.

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- 7

Een voorbeeld ter verduidelijking.

- Een betrokkene geeft over het jaar 2030 aan een verwachte verzekerde winst uit onderneming te hebben van € 30.000, en doet daarvoor bij de Belastingdienst een verzoek tot een voorlopige aanslag.
- Hij betaalt als voorschot gedurende het jaar 2030 premie, gebaseerd op dat bedrag (zo'n € 1.950 bruto per jaar).
- Voor het jaar 2031 verwacht betrokkene hetzelfde te verdienen als zelfstandig ondernemer in 2030.
- Op 1 juli 2031 wordt betrokkene ziek. Na een jaar – 1 juli 2032 – vraagt hij een uitkering aan, en krijgt daarop een voorschot. Het voorschot wordt gebaseerd op het voorlopige inkomensgegeven van 2030, dus bedraagt (€ 30.000 x 70%) = € 21.000 per jaar.
- Op 1 juli 2033 wordt het inkomen over het jaar 2030 en 2031 door de Belastingdienst definitief vastgesteld. Indien:
 - de Belastingdienst aangeeft dat betrokkene geen winst uit onderneming heeft genoten in 2031, was betrokkene **geen zelfstandig ondernemer en dus ook niet verzekerd voor de BAZ. De betrokkene heeft dan gedurende een jaar lang onverschuldigd een voorschot gekregen.** Zoals de arbeidsongeschiktheidswetgeving er nu uitziet, is UWV gehouden om het **voorschot terug te vorderen** (tenzij er sprake is van een dringende reden). De Belastingdienst zal de geïnde premie moeten terugbetalen.
 - de Belastingdienst definitief vaststelt dat er winst is genoten in 2031, maar de winst uit onderneming in 2030 maar € 25.000 heeft bedragen:
 - heeft het UWV gedurende een jaar te veel aan voorschot op de uitkering betaald (in dit voorbeeld had € 17.500 moeten worden verstrekt, in plaats van € 21.000) en is het UWV gehouden – zoals de arbeidsongeschiktheidswetgeving er nu uitziet – dit teveel aan voorschot terug te vorderen;
 - heeft de Belastingdienst te veel premie geïnd (in dit voorbeeld is € 1.625 aan premie verschuldigd, in plaats van de geïnde € 1.950). De Belastingdienst zal het teveel aan geïnde premie moeten terugbetalen.
- **Hoe vaak komt dit voor?** Cijfers uit 2019 geven aan dat in 2020 zo'n **50% van de aanslagen definitief worden, 40% in 2021, en 5% in 2022.** Het is niet duidelijk hoe vaak de betrokkene zelf denkt winst uit onderneming te genieten, terwijl de Belastingdienst bij latere aanslag aangeeft dat het resultaat uit overige werkzaamheden is.
- **Opgegeven winst correspondeert niet met daadwerkelijke winst.** Bovenstaande problematiek kan worden voorkomen door uit te gaan van het verzekerde bedrag dat betrokkene heeft aangegeven te verwachten. Dat gaat echter gepaard met verschillende selectie-effecten en daardoor de solidariteit tussen zelfstandigen. Zo zal een persoon met een hoog arbeidsongeschiktheidsrisico waarschijnlijk graag wat extra premie betalen

Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
-----------	-------------------------	----------------------	------------------

geen

zelfstandig ondernemer en dus ook niet verzekerd voor de BAZ.

De betrokkene heeft dan gedurende een jaar lang onverschuldigd

een voorschot gekregen.

voorschot terug te vorderen

50% van de aanslagen definitief worden, 40% in 2021, en 5% in 2022.

voor een hoger verzekerd bedrag, wat de prijs voor andere zelfstandigen opdrijft.

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- **Appreciatie.** We (h)erkennen dat aansluiting bij winst uit onderneming gepaard gaat met onzekerheid. Daarbij vinden we:
 - Zelfstandigen hebben voor het betalen van inkomstenbelasting en het wel of niet recht hebben op fiscale faciliteiten nu ook te maken met dezelfde onzekerheid. **1. Hierom moet worden in hoeverre deze onzekerheid voor de heffing van o.a. inkomstenbelasting wel te accepteren valt, en voor de premiebetaling voor de BAZ niet.**
 - **Aan de uitkeringskant geldt dat:**
 - Een eventueel hoger bedrag aan winst uit onderneming kan voor de hoogte van de uitkering alleen positief uitvallen.
 - In zo'n 90% van de gevallen is de winst uit onderneming uit het jaar t-1 vastgesteld in het jaar t+1. Daarbij geldt dat een lagere winst uit onderneming ook gedeeltelijk zal worden ondervangen door de middelingsregeling (t-1 t/m t-3).
 - Het grootste gevolg is als na toekenning van het voorschot wordt vastgesteld dat in het verzekeringsjaar t geen winst uit onderneming genoten is. Dan is het voorschot onverschuldigd betaald. Hoewel dit kan voorkomen, geldt ook hiervoor:
 - Meest waarschijnlijk is dat de Belastingdienst dan vaststelt dat er geen **winst uit onderneming is, maar loon uit dienstbetrekking (schijnzelfstandigheid)**. Dan ontstaat recht op Wet WIA (of loondoorbetaling bij ziekte/ziekengeld).
 - Als er geen sprake is van winst uit onderneming maar resultaat uit overige werkzaamheden, geldt dat inderdaad er geen recht op uitkering bestaat. Dit wordt in de fiscaliteit geaccepteerd: de betrokkene moet ook z'n eventuele ondernemersaftrek en MKB-winstvrijstelling terugbetalen.
 - Idealiter willen we ook sneller zekerheid aan zelfstandigen bieden. Maar we vinden dat deze **2. onzekerheid over de grondslag te accepteren** valt. Een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering geeft ten opzichte van de huidige situatie veel meer **inkomenszekerheid**. Hieronder wordt ook uiteengezet hoe we de geschetste problematiek kunnen verzachten.

Denkrichtingen alternatieven winst uit onderneming

- Indien u wenst om alternatieven te verkennen om bovenstaande problematiek te adresseren, kan dat op verschillende manieren. Hierbij geldt dat als geaccepteerd kan worden dat de premie meebeweegt met de definitieve winst uit onderneming, deze redelijk eenvoudig kunnen worden. Als (ook) de premie niet mag meebewegen, zijn de alternatieven meer fundamenteel.
- Het onderstaande bevat geen volledig uitgewerkte alternatieven, maar denkrichtingen die inzichtelijk maken in welke mate een oplossing kan worden gevonden voor bovenstaande problematiek, en de verwachte nadelen.
- Als wordt geaccepteerd dat de premie – net als andere premies en belastingen – **meebeweegt met de definitieve winst uit onderneming, kan de** aandacht volledig gaan naar het stabiel maken van de uitkering:
 - Zo zal het **verlengen van de wachttijd naar twee jaar ervoor** zorgen dat de **uitkeringsgrondslag vaker definitief is vastgesteld**. Dat zorgt

1	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
---	-----------	-------------------------	----------------------	------------------

Gewogen moet worden in hoeverre deze
onzekerheid voor de heffing van o.a. inkomstenbelasting wel te
accepteren valt, en voor de premiebetaling voor de BAZ niet.
Aan de uitkeringskant geldt dat:
winst uit onderneming is, maar
loon uit dienstbetrekking (schijnzelfstandigheid).

1	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
---	-----------	-------------------------	----------------------	------------------

onzekerheid over de grondslag te accepteren
inkomenszekerheid.
meebeweegt met de definitieve winst uit onderneming, kan de
verlengen van de wachttijd naar twee jaar ervoor
uitkeringsgrondslag vaker definitief is vastgesteld.

dat minder vaak het recht op of de hoogte van een uitkering hoeft te worden herzien.

- Gekeken kan worden naar (een vorm van) **discretionaire ruimte voor UWV: als betrokkene dacht winst uit onderneming te hebben, maar er sprake van resultaat uit overige werkzaamheden** is, kan UWV de bevoegdheid krijgen om af te zien van terugvordering van het onverschuldigd betaalde voorschot.
- Mensen met resultaat uit **overige werkzaamheden verplicht verzekeren**. Deze groep is in het huidige wetsvoorstel niet verplicht verzekerd, nu het vaak gaat om mensen die naast loon als werknemer of winst als ondernemer een kleine vergoeding krijgen voor incidentele werkzaamheden; deze groep heeft weinig aan een verplichte verzekering. Als deze groep erbij wordt getrokken is het effect dat een persoon die winst uit onderneming dacht te hebben en een uitkering heeft gekregen, maar uiteindelijk resultaat uit overige werkzaamheden heeft, gering.
- Als zowel de schommelingen aan de premiekant als aan de uitvoeringskant niet kunnen worden geaccepteerd, moet **per definitie het verzekerde bedrag eerder vaststaan. Dat** kan op verschillende manieren. Omdat deze alternatieven wat ingrijpender en contextueel ingewikkelder zijn, duiden we de eerste twee hieronder nader.
 - **Zelfstandigen zelf een verzekerd bedrag laten bepalen, en daar in principe van uitgaan en alleen bijsturen als dat bedrag niet realistisch blijkt (volgens nader te bepalen criteria);**
 - Kiezen voor een **stabielere grondslag**, met minder kans op naheffingen en terugbetalingen;
 - **Sneller inkomens van zelfstandigen vaststellen.** Dit is ook een wens van de Belastingdienst Toeslagen. De haalbaarheid van deze wens (onder andere omdat zelfstandigen naar zijn aard meer fluctuatie in inkomen kennen), en wie dat zou moeten registreren, is ongewis. Wel is in het regeerakkoord opgenomen dat er een verkenning komt naar een betere inkomensregistratie.
- **Zelfstandigen zelf een verzekerd bedrag laten bepalen. Zo** werken de huidige vrijwillige verzekeringen ook.
- In dit alternatief mogen zelfstandigen zelf hun verzekerde bedrag bepalen aan het begin van het verzekeringsjaar.
 - De voordelen:
 - Daarmee worden wijzigingen in de daadwerkelijk gerealiseerde hoogte van de winst uit onderneming van minder groot belang.
 - De nadelen:
 - Als iemand uiteindelijk blijkt niet verplicht verzekerd te zijn (want geen winst uit onderneming), is een eventueel recht op uitkering alsnog onverschuldigd.
 - In deze variant is er kans op **gaming met onderverzekering en oververzekering. Onderverzekering** voor zelfstandigen die niet wensen om publiek verzekerd te zijn. Zij ondermijnen daarmee ook de solidariteit in het stelsel. Het UWV zou – als een dergelijke groep zelfstandigen enige jaren daadwerkelijk winst genieten – naar de toekomst toe het verzekerd bedrag moeten aanpassen. **Oververzekering door** zelfstandigen die “aanvoelen” dat ze arbeidsongeschikt worden, en hun

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024-

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

discretionaire ruimte voor

UWV: als betrokkene dacht winst uit onderneming te hebben, maar er sprake van resultaat uit overige werkzaamheden verzekeren, overige werkzaamheden verplicht per definitie het verzekerde bedrag eerder vaststaan. Dat

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

Zelfstandigen zelf een verzekerd bedrag laten bepalen, en daar in principe van uitgaan en alleen bijsturen als dat bedrag niet realistisch blijkt (volgens nader te bepalen criteria);

stabielere grondslag,

Sneller inkomens van zelfstandigen vaststellen.

Zelfstandigen zelf een verzekerd bedrag laten bepalen. Zo

gaming met onderverzekering en

oververzekering. Onderverzekering

Oververzekering door

verzekerde bedrag flink opvoeren. UWV zou met terugwerkende kracht de mogelijkheid moeten hebben om bij deze groep zelfstandigen de uitkering naar beneden bij te stellen. Het is de vraag in hoeverre UWV effectief hier uitvoering aan kan geven.

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- **Een andere, bredere (en daarmee stabielere) grondslag.** Dat kan op verschillende manieren:
 - **1. Een stelsel voor alle werkenden of volksverzekering kan worden overwogen.** Hierbij geldt dat – afhankelijk van de hoogte van het maximum verzekerd bedrag in het stelsel/volksverzekering – het totaalinkomen al snel hoger ligt dan het maximum verzekerd bedrag. Daardoor zal er minder vaak sprake zijn van herziening van premie en/of uitkering.
 - Een stelsel voor **alle werkenden kent voor- en nadelen**, en lost niets op voor de zelfstandige die uitsluitend inkomen heeft uit winst uit onderneming (ongeveer de helft van de zelfstandigen) zolang je **premie en uitkering wil baseren op verdiend inkomen**. Voor het uiteenzetten van de voor- en nadelen van een stelsel voor alle werkenden, is deze nota niet het geschikte middel. Maar als voorbeeld van een consequentie: zelfstandigen krijgen nu hun eigen set met polisvoorwaarden. Bij een stelsel voor alle werkenden dienen de polisvoorwaarden voor werknemers en zelfstandigen in beginsel gelijk te worden getrokken. Ook kunnen de (effectieve) re-integratieverplichtingen voor werkgevers niet in dezelfde vorm blijven bestaan, omdat er bij zelfstandigen uiteraard geen sprake is van een werkgever.

Planning en HVP

- Indien u ervoor kiest om de **2. huidige vormgeving** in de basis voort te zetten, kunnen we dit wetsvoorstel gereed maken voor advisering van de Raad van State. Daarbij geldt dat nog de volgende stappen dienen te worden doorlopen:
 - De **toetsen van de Belastingdienst en Autoriteit Persoonsgegevens dienen te worden afgerond**.
 - Uit de verschillende uitvoeringstoetsen, internetconsultatie en adviezen volgen nog **verschillende uitwerkingsvraagstukken** en punten die we inhoudelijk aan u willen voorleggen. Daar zitten ook grotere vraagstukken tussen die (technisch) dienen te worden uitgewerkt. Voor het verwerken hebben we daarom nog een periode nodig.
- Als het verwerken van de laatste punten en de afstemming daarover voorspoedig verloopt en zich geen onvoorziene zaken voordoen, verwachten we in deze variant aan het begin van volgend jaar het wetsvoorstel aan te kunnen bieden aan de Raad van State, en – afhankelijk van de duur en adviespunten van de Raad – Q2 van 2025 een wetsvoorstel aan te kunnen bieden aan Tweede Kamer. U zou dan kunnen koersen op publicatie in het Staatsblad in Q2 van 2026. Na dat kwartaal is er geen betalingsverzoek meer die inzake de HVP kan worden ingediend.
- **Indien u wenst om op fundamentele punten een andere vormgeving aan de BAZ te geven**, kunnen wij op dit moment niet aangeven wanneer een gewijzigd wetsvoorstel **verder in procedure kan** worden gebracht.

 Nummer: 1 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

Een stelsel voor alle werkenden of volksverzekering kan worden overwogen. Hierbij geldt dat – afhankelijk van de hoogte van het maximum verzekerd bedrag in het stelsel/volksverzekering – het totaalinkomen al snel hoger ligt dan het maximum verzekerd bedrag. alle werkenden kent voor- en nadelen, premie en uitkering wil baseren op verdiend inkomen.

 Nummer: 2 Auteur: Hijum, Y.J. van Onderwerp: Highlight Datum: Onbepaald

huidige vormgeving
toetsen van de Belastingdienst en Autoriteit Persoonsgegevens dienen te worden afgerond.
verschillende uitwerkingsvraagstukken
Indien u wenst om op fundamentele punten een andere vormgeving aan de BAZ te geven,
verder in procedure kan

- We achten de kans dan ook reëel dat er **1** een wetsvoorstel door de Kamers wordt aangenomen en gepubliceerd kan worden, gedurende de looptijd van het HVP (tot Q2 2026).
- Richting de Kamer is gemeld dat indien mijlpalen en doelstellingen uit het HVP niet (volledig en tijdig) kunnen worden behaald, dit financiële gevolgen kan hebben in de vorm van een korting op de te ontvangen middelen. Deze korting kan van miljoenen euro's oplopen tot aan 600 miljoen euro per niet (volledig en tijdig) behaalde mijlpaal of doelstelling, afhankelijk van het belang dat de CIE aan de tekortkoming hecht. Hier heeft de CIE een discretionaire bevoegdheid in.
- Formeel bestaat de mogelijkheid om het HVP aan te passen en alternatieve hervormingen voor te dragen. Voor de CIE gaat het erom dat NL hervormingen doorvoert om de sociale bescherming van zelfstandigen te verbeteren (deze aanbeveling maakt al jarenlang onderdeel uit van de landenspecifieke aanbevelingen). De arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen vormt derhalve één kernhervorming in het NLse HVP voor de Commissie, waar ook niet direct een gelijkwaardig alternatief voor voorhanden is, die ook nog uiterlijk medio 2026 afgerond kan worden.
- We ontvangen signalen vanuit andere lidstaten dat er **vanuit de CIE bereidheid is voor enig uitstel of om mijlpalen te vervangen door betere varianten.** Onze verwachting is dat de CIE niet zal instemmen met uitstel van publicatie van de **arbeidsongeschiktheidsverzekering tot na Q2 2026.**

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

1	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald
---	-----------	-------------------------	----------------------	------------------

geen wetsvoorstel
vanuit de CIE
bereidheid is voor enig uitstel of om mijlpalen te vervangen door betere
varianten.
arbeidsongeschiktheidsverzekering tot na Q2 2026.

Bijlage 1: Factsheet vormgeving BAZ

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Vormgeving op hoofdlijnen

- *Kring van verzekerden*: zelfstandig ondernemers, zonder én met personeel, (met belastbare winst uit onderneming) tot de AOW-gerechtigde leeftijd, in totaal zo'n 1,2 miljoen zelfstandigen.
- *(Belangrijkste) uitzonderingen en bijzonderheden bij de kring van verzekerden*:
 - Zelfstandigen mogen overstappen naar een private verzekering als die ten minste dezelfde dekking biedt als de publieke verzekering en ten minste dezelfde premie vraagt (**opt-out**). Zelfstandigen die reeds een private verzekering hebben afgesloten voor inwerkingtreding van dit wetsvoorstel en die aan de gestelde minimumvereisten voldoet om onder het **overgangsrecht** te vallen, kunnen hun private verzekering behouden.
 - **Gemoedsbezwaarden** worden, evenals in de meeste volks- en werknemersverzekeringen, uitgezonderd van de premieplicht en betalen een vervangende bijdrage (gelijk aan de publieke premie).
 - Verder niet verzekerd, mede vanwege uitvoeringstechnische redenen:
 - Directeur-groootaandeelhouder (DGA): Bij deze groep is het gemiddelde inkomen en vermogen hoger, waardoor de verplichtstelling minder noodzakelijk is. Mocht dit op termijn haalbaar blijken, dan kan worden overwogen de DGA's zonder ander personeel aan de kring van verzekerden toe te voegen;
 - Resultaatgenieters: dit is een restcategorie, voor als mensen niet in werkdienst werken, en niet voor eigen rekening en risico een onderneming drijven. Een voorbeeld is het incidenteel schrijven van een bijdrage aan een vakblad. Er is maar een beperkte groep van resultaatgenieters die een substantieel inkomen uit resultaat heeft, die daar ook financieel van afhankelijk is.
 - Wel verzekerd, maar veel discussie over de wenselijkheid van de verplichtstelling:
 - Zelfstandigen met personeel (er is geen uitvoerbare mogelijkheid om deze groep correct uit de kring van verzekerden te halen);
 - Zelfstandigen in de agrarische sector.
- *Uitkering*: is inkomensgerelateerd en bedraagt maximaal 70% van het laatstverdiende inkomen (t-1 of t-1 t/m t-3 indien de winst over die periode gemiddeld hoger is) en maximaal 70% van € 142,86% van het WML is. Daarmee bedraagt de maximale uitkering 100% van het WML bij volledige arbeidsongeschiktheid.
- *Wachttijd voor uitkeringsperiode aanvangt*: 52 weken.
- *Premie*: de publieke premie wordt naar schatting 6,5% van het **winst-inkomen**. De premie is **aftrekbaar**. De premiegrondslag is gemaximeerd op 142,86% van het WML, en daarmee maximaal zo'n **195 euro bruto** per maand. De premie is, samen met de stabiliteitsbijdrage, **lastendekkend** (voor de publieke uitkeringslasten, re-integratiekosten en uitvoeringskosten).
- *Stabiliteitsbijdrage*: over de zelfstandigen die zijn geopt-out of onder het overgangsrecht vallen, wordt een stabiliteitsbijdrage berekend. Deze bijdrage is nodig omdat anders er een economische prikkel is om uit de publieke verzekering te stappen voor zelfstandigen met een laag risico op arbeidsongeschiktheid. Zij kunnen op de private markt tegen dezelfde premie een betere dekking krijgen. Een dergelijk effect zou de publieke verzekering

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

voor de achterblijvers (steeds) duurder maken. Met de stabiliteitsbijdrage wordt de publieke premie gedempt.

- *Uitvoering*: geschiedt door UWV (re-integratie, verstrekken uitkering, stabiliteitsbijdrage) en Belastingdienst (publieke premie heffen en innen), bij opt-out en overgangsrecht door private verzekeraars.
- *Re-integratie*: re-integratieondersteuning op vrijwillige basis voor publiek verzekerden door UWV vanaf begin van de wachttijd, verplicht wanneer een uitkeringsrelatie ontstaat. Voor privaat verzekerden wordt re-integratieondersteuning door private verzekeraars verzorgd.
- *Arbeidsongeschiktheids criterium*: drempelfunctie-variant, gekeken wordt of met diens mogelijkheden de zelfstandige nog in staat is op het WML-niveau te werken in algemeen geaccepteerde arbeid.
- *Instroomkans*: ongeveer 7,8 miljoen mensen waren in 2021 verzekerd voor de WIA, waarbij er 55.400 mensen de WIA instroomden. Bij benadering is de jaarlijkse instroomkans in de WIA ongeveer 0,7%. De instroomkans voor zelfstandigen in de BAZ kan iets anders uitvallen, maar als we uitgaan van een vergelijkbaar arbeidsongeschiktheidsrisico voor zelfstandigen als voor werknemers, zouden er jaarlijks ongeveer 8.000 van de bovengenoemde 1,2 miljoen zelfstandigen langdurig arbeidsongeschikt raken; we verwachten dat het structurele bestand zo'n 103.000 mensen betreft.

Datum
17 september 2024

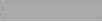
Onze referentie
2024-

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Bijlage 2: Samenvatting uitvoeringstoetsen, internetconsultatie en adviezen

Datum
17 september 2024

Deze bijlage gaat in op de internetconsultatie en de verschillende toetsen en adviezen.

Onze referentie
2024-

Internetconsultatie

Op 11 juni 2024 is het wetvoorstel openbaar gemaakt ten behoeve van een internetconsultatie (hierna: "IC" en "consultatie"). De consultatie is op 23 juli 2024 gesloten. Er zijn 2260 reacties binnengekomen waarvan er 1755 openbaar zijn.

De omvang van het aantal reacties is dusdanig dat deze memo geen uitputtend overzicht van de IC noch de adviezen en uitvoeringstoetsen kan geven. Wel zijn hieronder de belangrijkste en meest voorkomende inhoudelijke reacties samengevat waarmee getracht is de essentie én een zo representatief mogelijk beeld van de consultatie en de toetsen en adviezen weer te geven.

De reacties zijn sterk verschillend van aard:

- Het overgrote gedeelte van de reacties is van individuele personen en bedrijven. Een kleiner gedeelte is van landelijke (branche-)organisaties en belangenbehartigers.
- De reacties lopen uiteen tot een enkele zin inbreng, tot zeer uitgebreide commentaren met vragen over verschillende onderdelen van het ter consultatie gelegde wetsvoorstel, voorstellen tot aanpassingen of beschrijvingen van verwachte implicaties. Een groot deel van de reacties zijn tekstueel van beperkte omvang (van een tot enkele zinnen).
- Het grootste gedeelte van de reacties is kritisch, een kleiner gedeelte staat positief tegenover het wetsvoorstel.

Veel terugkomende onderwerpen en reacties:

- Het verplichte karakter van de verzekering: een van de meest terugkomende onderwerpen in de reacties binnen de consultatie ziet op het verplichtende karakter van de verzekering. Veel zelfstandigen en organisaties die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid te reageren menen dat een verplichte verzekering niet hoort bij de keuzevrijheid die een ondernemer toekomt. Daar staat tegenover dat in een beperkter aantal reacties begrip en steun is voor het verplichte karakter van een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen, bijvoorbeeld omdat het niet hebben van een arbeidsongeschiktheidsverzekering een onaanvaardbaar risico met zich mee zou nemen voor de zelfstandige en/of de maatschappij.
- Een beperking van de kring van verzekerden: los van de hierboven beschreven kritiek dat er geen algemene verplichting moet worden opgelegd, maar zelfstandigen zelf keuzes moeten kunnen maken, zijn er verschillende oproepen om voor een specifieke groep van zelfstandigen een uitzondering op de verzekeringsverplichting op te nemen. Het gaat dan onder meer om zelfstandigen met personeel, zelfstandigen in een goede financiële positie, zelfstandigen met weinig winst of omzet, zelfstandigen die bijna de AOW-leeftijd hebben bereikt, mensen die naast zelfstandige ook werknemer zijn (dus in loondienst werken), zelfstandigen

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

die al uitkering genieten op grond van de Wajong of WIA startende zelfstandigen etc. Vaak wordt in deze reacties gepleit voor een ruimere opt-out waarbij in de praktijk gedoeld lijkt te worden op een beperking van de kring van verzekerden.

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- Alternatieven voor een specifieke arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen: in een aantal reacties worden suggesties gedaan voor een alternatieve vormgeving om zelfstandigen te beschermen tegen het risico op inkomensverlies door arbeidsongeschiktheid. Daarbij wordt onder andere geopperd één verzekering voor alle werkenden na te streven of één arbeidsongeschiktheidsverzekering voor iedereen in Nederland tot stand te brengen. Andere ideeën betreffen het versoepelen van de voorwaarden voor de vrijwillige verzekering bij UWV, in de plaats van een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering of het gelijk trekken van de verzekering met de bijstand, waarbij geen vermogenstoets wordt gehanteerd en de verantwoordelijkheid voor uitvoering bij de gemeenten ligt.
- De hoogte van de premie (betaalbaarheid): er zijn verschillende reacties die aandacht vragen voor de te betalen premie. Een van de vaakst terugkomende reacties ziet op de zorg of het ondernemen nog wel rendabel blijft met de premie. In het verlengde daarvan zijn er ook reacties waarin zorgen worden geuit over het kunnen voortbestaan van de onderneming indien de (maximaal) geraamde premie afgedragen moet worden. In een aanzienlijk deel van de reacties blijkt dat niet altijd duidelijk is dat de premie een percentage van de winst uit onderneming betreft, wat met zich meebrengt dat de premie lager is wanneer de winst onder de maximale premiegrondslag valt. Verder zijn er verschillende reacties waarin wordt gesteld dat de premie te hoog is in verhouding tot de dekking van de verzekering (waaronder de hoogte van de uitkering).
- De wachttijd: er is een groot aantal reacties waarin gepleit wordt voor een verlenging van de wachttijd naar twee jaar. De belangrijkste argumenten die daarvoor in de consultatie naar voren zijn gebracht betreffen 1) het omlaag brengen van de hoogte van de verwachte premie en 2) het voorkomen van samenloop tussen enerzijds schenkkringen en anderzijds uitkering op grond van de BAZ. De meeste schenkkringen keren tot max twee jaar ziekte uit. In een aantal reacties wordt geopperd om zelfstandigen een keuzemogelijkheid te geven voor de duur van de wachttijd, om zo meer ruimte voor maatwerk te geven afhankelijk van de persoonlijke situatie. In een aantal andere reacties wordt overigens gepleit voor een kortere wachttijd omdat zelfstandigen door het ontbreken van een direct financieel vangnet over hun grenzen zullen gaan en daardoor langer zullen uitvallen. Een ander genoemd argument voor verkorting van de wachttijd is dat financiële problemen zich dikwijls al eerder zullen voordoen dan 52 weken na het ontstaan van de arbeidsongeschiktheid.
- Het arbeidsongeschiktheidscriterium: er zijn verschillende reacties die ingaan op het strikte arbeidsongeschiktheidscriterium waardoor er bij inkomensverlies vanwege medische redenen niet per definitie sprake is van recht op uitkering op grond van de BAZ. In een aantal reacties wordt gepleit voor een ruimer arbeidsongeschiktheidscriterium waarbij meer situaties, waarbij sprake is van inkomensverlies door

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

arbeidsongeschiktheid, onder de dekking van de BAZ kunnen vallen. Daarbij wordt in de meeste gevallen verwezen naar het criterium binnen de Wet WIA met het verzoek daarbij aan te sluiten. Ook wordt geopperd om ongeschiktheid voor het eigen beroep onderdeel te maken van het arbeidsongeschiktheids criterium.

- Positieve reacties: in enkele reacties (naar schatting zo'n 5 tot 10%) wordt aangegeven dat men positief jegens het wetsvoorstel staat.
- Overig: andere voorbeelden van thema's die vaak terugkomen zijn zorgen over de uitvoeringscapaciteit en betrouwbaarheid van de belastingdienst en UWV, de vast te stellen peildatum voor het overgangsrecht, de betaling en hoogte van de stabiliteitsbijdrage en de samenloop of veronderstelde overlap met de aanpak van schijnzelfstandigheid.

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Inhoud van de adviezen en toetsen

UWV is in haar uitvoeringstoets kritisch over de uitvoerbaarheid. De uitvoeringstoets en adviezen van de Rvdr, de SVB, het ATR en de AFM geven enkele aandachtspunten, maar zijn in de basis niet kritisch. Het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens wordt later in september verwacht. De definitieve uitvoeringstoets van de Belastingdienst wordt uiterlijk in de eerste weken van oktober verwacht.

UWV

De uitvoeringstoets van het UWV is op 17 september vastgesteld. Het UWV geeft het oordeel *"niet uitvoerbaar, tenzij er fundamentele keuzes worden gemaakt in het stelsel van arbeidsongeschiktheid die ruimte creëren voor de beoordelingen in het kader van de BAZ en de door UWV geconstateerde blokkerende punten in het wetsvoorstel worden herzien"*. UWV wijst daarbij op:

- het capaciteitsvraagstuk: gezien de mismatch tussen aangevraagde beoordelingen en hetgeen UWV kan verwerken, kan het UWV het wetsvoorstel niet uitvoeren zonder stelselwijziging (OCTAS);
- de keuze om aan te sluiten bij het begrip winst uit onderneming: zelfstandigen krijgen daarmee pas bij de definitieve aanslag zekerheid over of ze behoren tot de kring van verzekerden. UWV geeft aan dat het volgen van dit begrip de inhoudelijke waarde van een verzekerdenadministratie beperkt. Het kan onverwachte en negatieve gevolgen voor zelfstandigen hebben waar het bijvoorbeeld gaat om terugvordering van, uiteindelijk bij de definitieve aanslag gebleken, onterecht uitgekeerde uitkering. UWV adviseert om alternatieven voor de kring van verzekerden te overwegen.
- UWV geeft aan het wetsvoorstel in elk geval niet voor 1 januari 2030 te kunnen uitvoeren waarbij UWV daarbij aangeeft dat dit langer kan zijn indien een stelselwijziging uitblijft.
- UWV geeft aan dat nog niet voldoende helder is hoe in grensoverschrijdende situaties dient te worden omgegaan met de regels voortvloeiend uit de Coördinatieverordening sociale zekerheid en verschillende bi- en multilaterale verdragen.
- UWV geeft aan dat de vormgeving van de rechten en plichten tijdens de wachttijd onuitvoerbaar is, maar dat de verwachting is dat we in onderling overleg tot een uitvoerbare vormgeving kunnen komen.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

- UWV geeft in de uitvoeringstoets een aantal andere punten mee die minder elementair zijn waar het gaat om de (on)uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel.

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

Overige toetsen

- De **AFM** geeft aan dat zij op dit moment ook al (risicogestuurd) toezicht houdt op arbeidsongeschiktheidsverzekeringen die door verzekeraars en gevolmachtigd agenten worden ontwikkeld. Bij aansluiting aan de reeds geldende gedragsnormen verwacht AFM hier dus ook in het kader van dit wetsvoorstel toezicht te kunnen houden. De AFM voorziet op dit moment geen capaciteitsuitbreiding ten gevolge van dit wetsvoorstel maar dat zal onder meer afhangen van de mate waarin risico's zich materialiseren. Verder vraagt de AFM aandacht voor enige punten van minder elementaire aard.
- De **Raad voor de rechtspraak** heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het wetsvoorstel. De Rvdr adviseert op een aantal punten in de wettekst en toelichting verduidelijking of nadere afweging. Dit opmerkingen raken niet aan de kern of basis van het wetsvoorstel.
- Kern van de uitvoeringstoets van de **SVB** is dat de SVB het wetsvoorstel, wat betreft de voor haar beoogde uitvoeringstaken, handhaafbaar en uitvoerbaar acht met inachtneming van enkele aandachtspunten. De SVB speelt een rol in de regeling rondom gemoedsbezwaren.
- Het **Adviescollege toetsing regeldruk** adviseert ten eerste het doel om tot een gelijk(er) speelveld tussen zelfstandigen en werknemers te komen van een concrete en toetsbare norm te voorzien zodat ten aanzien van dit aspect de effectiviteit van de wet voldoende objectief is vast te stellen. Ten tweede adviseert het ATR in het kader van de werkbaarheid en doenbaarheid van het overgangsrecht "*inzicht te bieden in de hulpstructuren en hulpmiddelen die zelfstandigen kunnen gebruiken bij de beoordeling van de private verzekering*". Dictum: "*Het wetsvoorstel indienen, nadat met de adviespunten rekening is gehouden.*"

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Bijlage 3: Standpunten over de BAZ in de politiek, polder en onafhankelijke adviezen

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024- [REDACTED]

- **Politiek.** In het regeerprogramma is opgenomen dat zelfstandigen verplicht verzekerd worden. Hoewel daarmee een politieke meerderheid verzekerd lijkt, kan er evenwel discussie ontstaan. We trachten daarom inzichtelijk te maken waar de scheidslijnen zitten tussen politieke partijen, en of deze politieke meerderheid te behalen valt.
- Op basis van verkiezingsprogramma's zijn SP, GL/PvdA, CU, VVD, CDA, NSC, Volt, D66, Denk en de Partij voor de Dieren voorstander van het verplicht verzekeren van zelfstandigen. Dat is een ruime meerderheid van 99 zetels in de Tweede Kamer, en in elk geval 45 zetels in de Eerste Kamer. Onduidelijk is hoe de fracties van 50plus en OPNL in de Eerste Kamer tegen het voornemen aankijken.
- SGP, FvD en JA21 zijn tegen het verplicht verzekeren van zelfstandigen. BBB en PVV zijn dat volgens hun verkiezingsprogramma's in de basis ook.
- De voorstanders geven op een verschillende manier invulling aan het voornemen om zelfstandigen verplicht te verzekeren, en daarbij lijken VVD en NSC een sleutelpositie in te nemen.
 - De meeste partijen aan de linkerkant van het politieke spectrum (SP, GL/PvdA, Volt), wensen een ruime dekking, voor als het risico op arbeidsongeschiktheid intreedt. Het is de verwachting dat deze partijen ook een verzekering met een beperktere dekking zullen steunen.
 - VVD en D66 hebben in hun verkiezingsprogramma opgenomen dat er een afzonderlijke verzekering voor zelfstandigen moet komen, inclusief opt-out.
 - O.a. CU, CDA, en NSC zijn voorstander van een stelsel voor alle werkenden. Daarin is NSC het meest vocaal. Zo bestempelde NSC in een Commissiedebat ZZP de huidige vormgeving van de BAZ als "onacceptabel", en noemde daarbij de vormgeving van de opt-out te ruim en de kring van verzekerden te beperkt. CU en CDA hebben niet aangegeven een afzonderlijke verzekering voor zelfstandigen niet te kunnen steunen.
- Als wordt vastgehouden aan de huidige vormgeving, is het afhankelijk van CU (3), CDA (5) en NSC (20) of de eerdergenoemde meerderheid van 99 zetels in de Tweede Kamer wordt behaald. In de Eerste Kamer is deze meerderheid er alleen, als in elk geval CU of CDA kan instemmen.
- Indien u voorstander bent van een stelsel voor alle werkenden, is het ongewis of VVD (20) en D66 (5) een dergelijk voorstel in de Tweede Kamer zullen steunen. Als beide partijen het voornemen niet meer steunen, is er geen meerderheid aanwezig. Als de fracties van VVD en D66 tegenstander zijn in de Eerste Kamer, is er geen meerderheid. Als D66 wel instemt, is alleen een kleine meerderheid mogelijk indien ook 50plus en OPNL voorstemmen (de meerderheid bedraagt dan 38 zetels).
- In het bovenstaande is ervan uitgegaan dat de Kamerfracties van de BBB en PVV niet zullen instemmen met een verplichte verzekering. Als zij dat wel kunnen doen, is er ten alle tijden een meerderheid in beide Kamers.
- **Polder.** De polder heeft zich meermalen uitgesproken voor een afzonderlijke verzekering voor zelfstandigen, inclusief opt-out. Sociale partners, inclusief enkele zzp-organisaties, hebben eerder in 2024 een brief aan de Kamer gestuurd waarin ze hun steun uitspreken voor het wetsvoorstel.

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

- **Onafhankelijke adviezen.** De wetenschap is eensgezind dat zelfstandigen verplicht verzekerd dienen te worden, maar de adviezen lopen uiteen wat de vormgeving moet zijn. De Commissie Borstlap adviseert een stelsel voor alle werkenden, en daarbovenop nog een aanvulling voor werknemers. OCTAS geeft in alle varianten aan dat zelfstandigen verplicht verzekerd dienen te worden. De WRR geeft aan dat zelfstandigen verplicht verzekerd dienen te worden, maar doet geen uitspraak over de vormgeving.

Datum
17 september 2024

Onze referentie
2024-

Deze pagina bevat geen opmerkingen.



TER BESLISSING

Datum
20-02-2025

Onze referentie
2025- [redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Uiterlijk bij
28 februari 2025

Bijlage(n)
0

Aan

Minister van SZW

nota

BAZ: planning en Verbond van Verzekeraars

Aanleiding

In deze nota gaan we in op de planning rondom de BAZ, ook na gewijzigde mijlpalen voor het HVP. Daarnaast heeft het Verbond van Verzekeraars u een brief gestuurd waarin ze verzoeken om met u het gesprek aan te gaan over de richting die wordt opgegaan met de BAZ en de uitwerking van OCTAS.

Geadviseerd besluit

- Akkoord gaan met de voorgestelde aanpak inzake de planning.
- Akkoord gaan met een gesprek met het Verbond van Verzekeraars.

Kernpunten

Leeswijzer

In deze nota gaan we in op de planning van het wetstraject rondom de BAZ. Daarin gaan we zowel in op de lange termijnplanning in relatie tot het Herstel- en Veerkrachtplan, als de planning tot de zomer.

Daarna gaan we in op een verzoek van het Verbond van Verzekeraars om met u om tafel te gaan. Ons advies is om dat **gesprek op korte termijn te voeren**, zodat eventuele ideeën uit dat gesprek kunnen worden meegenomen in de verdere uitwerking van de trajecten BAZ en OCTAS.

In een afzonderlijke nota wordt u geïnformeerd over het verzoek van de Kamer om voor het CD Arbeidsmarkt van 6 maart een appreciatie te geven over de aangehouden motie Maatoug/Patijn inzake uitvoerbare varianten voor de BAZ uitwerken.

Planning wetstraject, mede in relatie tot het Herstel- en Veerkrachtplan

- **Wijzigingsverzoek HVP.** De huidige mijlpalen¹ voor de BAZ rondom het HVP zijn niet haalbaar. Met FIN en de Europese Commissie (EC) worden gesprekken gevoerd om deze mijlpalen in de tijd naar achteren te schuiven. U bent hier al eerder over geïnformeerd en u heeft MFIN *en marge* van de MR van 21 februari over het wijzigingsverzoek gesproken. Afgesproken is dat het wijzigingsverzoek **medio maart wordt ingediend bij de EC. Deze nota gaat over** het vervolgtraject *na* aanpassing van deze mijlpalen (maar geeft ook kort weer hoe sociale partners hierin staan). We gaan er voor deze nota van uit dat

¹ Publicatie van de wet in het staatsblad (Q1 2025), en een brief inzake de stand van zaken van de implementatie door de uitvoeringsorganisaties (Q1 2026).

	Nummer: 1	Auteur: 	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 15:25:53
	Nummer: 2	Auteur: 	Onderwerp: Markering	Datum: 11-3-2026 15:25:57
	Nummer: 3	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Free Hand	Datum: Onbepaald
	Nummer: 4	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: Highlight	Datum: Onbepaald

gesprek op korte termijn te
Wijzigingsverzoek HVP.
medio maart wordt ingediend bij de EC. Deze nota gaat over

de EC en de Ecofinraad akkoord gaan met het verschuiven van de mijlpalen voor het HVP naar het einde van de looptijd van het HVP.

- Ook bij het maximaal naar achter schuiven van de mijlpalen naar het laatste betaalverzoek voor het HVP is de planning krap, en biedt deze geen ruimte voor tegenslagen. Het HVP loopt tot augustus 2026.
- Planning bij gewijzigde mijlpalen. In het BWO van 26 januari jl. is door u en uw collega-bewindspersonen van Financiën de *ambitie* uitgesproken dat het wenselijk is om zicht te houden op het behalen van de gewijzigde mijlpalen. Het niet behalen van deze mijlpalen kan een korting opleveren, oplopend tot € 1,2 miljard.
- Met FIN, UWV en de Belastingdienst zijn gesprekken gevoerd hoe een dergelijke planning eruit ziet. Naar aanleiding van deze gesprekken trekken wij de conclusie dat in een realistische planning, het wetstraject *niet* wordt afgerond (aanneame in het parlement en publicatie Staatsblad) tijdens de looptijd van het HVP. Ook genoemde partijen zagen op voorhand geen ruimte in de planning.
- We hebben hieronder in tabelvorm deze planning in verkorte vorm opgenomen. In de bijlage vindt u desgewenst de planning met meer duiding bij de stappen.

Datum
20-02-2025

Onze referentie
2025-

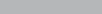
Stap	Datum/periode	Korte duiding
1 /etsvoorstel gereed maken voor herijking uitvoeringstoetsen. Dit houdt in: Verwerken openstaande adviezen, internetconsultatie, uitvoeringstoetsen, verwerken wijzigingen nav BWO (opt-out schrappen, langere wachttijd, etc).	(omstreeks) 10 april	Dit is de tijd die we ten minste nodig denken te hebben voor de verwerking van alle openstaande punten. Hierbij gaan we ervan uit dat het 2 olitiek/bestuurlijke traject na het geplande BO met sociale partners op 18 maart is afgerond.
Herijking uitvoeringstoetsen (Belastingdienst/UWV) en verwerken daarvan	Tot 17 juli	Deze periode ziet op 11 weken uitvoeringstoets en 3 weken voor het verwerken daarvan.
Traject richting Raad van State ((aanleveren) CSD, RSD, MR)	25 juli aanbieding – eind augustus door de MR	Hier zit ook een korte periode voor een wetgevingstoets door JenV bij.
Advisering Raad van State	Begin september – begin december	Dit is regulier bij grote wetsvoorstellen, maar de Raad heeft bij recente

1	Nummer: 1	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: HighlightDatum: Onbepaald
---	-----------	-------------------------	--------------------------------------

Wetsvoorstel gereed
maken voor herijking
uitvoeringstoetsen.

1	Nummer: 2	Auteur: Hijum, Y.J. van	Onderwerp: HighlightDatum: Onbepaald
---	-----------	-------------------------	--------------------------------------

politiek/bestuurlijke traject na
het geplande BO met sociale
partners op 18 maart is
afgerond.
weken
uitvoeringstoets en 3 weken
voor het verwerken daarvan.
wetgevingstoets
Traject richting Raad
van State
(aanleveren) CSD,
RSD, MR)

		arbeidsmarktwetsvoorstellen meer tijd genomen.	Datum 20-02-2025
Nader rapport	Begin december – eind januari		Onze referentie 2025- 
Aanbieding Tweede Kamer	Februari '26 – eind Q2 '26		
Aanbieding Eerste Kamer	Eind Q2 '26 tot medio Q4 '26		
Publicatie wet	Medio Q4 '26		

- Er is een kans dat het traject sneller gaat dan gepland, bijvoorbeeld als het parlement sneller dan voorzien het voorstel behandelt. Er is ook een kans dat ook deze planning niet gehaald wordt. Bijvoorbeeld omdat het parlement er langer over doet.
- Grosso modo zijn de stappen vóór de Raad van State beïnvloedbaar door het ministerie. Ambtelijk hebben we getoetst of er bij de uitwerking van het departement of bij de herijking van de uitvoerders ruimte is om het wetstraject in een korter tijdsbestek verder te brengen. Ambtelijk hebben we daarvoor geen ruimte gezien; een dergelijke afspraak zou politiek moeten worden gemaakt en zal hoogstwaarschijnlijk afdoen aan een zorgvuldige uitwerking.
- Bij de stappen vanaf de Raad van State geldt dat deze organisaties gaan over hun eigen agenda, en dat er alleen verzocht kan worden om een voorspoedige behandeling. Zo kan het "no-regret" zijn om vanuit verschillende bewindspersonen (FIN/SZW) te zijner tijd de beide Kamers te verzoeken om vlotte behandeling. De kans is aanwezig dat de Kamers geen gehoor geven aan een dergelijk verzoek, mede naar aanleiding van de forse omvang van het wetsvoorstel en de langdurige periode die de opvolgende kabinetten nodig hebben gehad om het wetsvoorstel in procedure te brengen.
- Dat is ook de inzet die wij adviseren: we streven ernaar om zo spoedig mogelijk en na een zorgvuldig traject de wetgeving verder te brengen, maar of we de mijlpalen halen is grotendeels niet ambtelijk beïnvloedbaar.
- We stellen voor **transparant te zijn richting de EC over het risico dat de nieuwe mijlpalen niet tijdens de looptijd van het HVP behaald worden**, waarbij we wel aangeven er alles aan te doen om de mijlpalen te behalen. De EC vraagt momenteel niet om een nieuwe planning van het wetgevingstraject van de BAZ en de inschatting van FIN is dat de risico's in de planning geen reden zijn voor de EC om het wijzigingsverzoek af te wijzen. Zoals toegelicht kan het uiteindelijk niet halen van de (gewijzigde) mijlpalen wel een korting opleveren.
 - **beslispunt: bent u met bovenstaande aanpak?**
- Gezien de uitgesproken ambitie in het BWO, is deze planning ook met FIN gedeeld. Zij hebben aangegeven deze planning ook met hun bewindspersonen te delen. Gezien in het basispad niet wordt voldaan aan de uitgesproken ambitie, is de kans reëel dat een **nieuw bewindspersonenoverleg** moet worden ingepland.